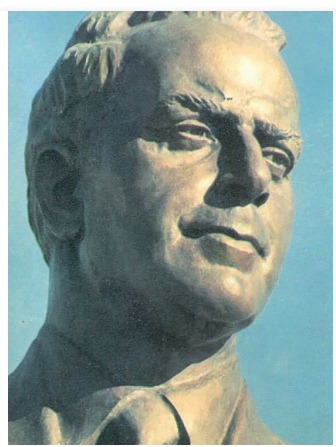

YENİ AZƏRBAYCAN
Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərəfəsidir
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

11 iyun
2024-cü il,
çərşənbə axşamı
№ 103 (6689)
Qiyməti
60 qapıq

Dostluq və qardaşlığımız əbədidir!

Ərdoğanın dəvəti
ilə Ankarada...

Bax səh. 2

Azərbaycan - Misir: Əməkdaşlığın yeni səhifəsi

Bax səh. 3

Silahlar susmalı, müharibə dayandırılmalıdır!

Bax səh. 2

III dəfə... İqtisadi hədəflərə verilən ali dəyər

Bax səh. 4

Sülhə maneələr...

Ermənistan Cənubi Qafqazda sülhün tərəfdarıdırsa, Azərbaycana qarşı ərazi iddialarına son qoymalıdır. Çünki bu ölkənin konstitusiyasında ölkəmizə qarşı ərazi iddiaları hələ də qüvvədə qalır. Azərbaycan rəsmi səviyyədə bununla bağlı dəfələrlə rəsmi xəbərdarlıq edib. Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistanın Müstəqillik Bəyannaməsinin preambulasında "Ermənistan SSR Ali Sovetinin və Dağlıq Qarabağ Milli Şurasının 1 dekabr 1989-cu il tarixli...

Bax səh. 3

Birrəqəmli inflyasiya davam edəcək

"Standard & Poor's" ("S&P Global Ratings") beynəlxalq reyting agentliyi açıqladığı yeni sənəddə Azərbaycanda 2024-cü il üzrə orta illik inflyasiyanın 3 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırıldığını bildirir. Agentliyin hesabatında, həmçinin 2025-2027-ci illərdə orta illik inflyasiya gözləntilərinin 3 faiz olacağı bildirilir. Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Beynəlxalq Valyuta...

Bax səh. 5

90 faizi paytaxtda, 10 faizi rayonlarda...

2024-cü il yanvarın 1-nə Azərbaycanda ipoteka kreditləşməsinin regionlar üzrə təsnifatı açıqlanıb. İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun (İKZF) məlumatına əsasən, hesabat dövrünə ölkədə tələbdən artıq girov qoymanı istisna etmədən ipoteka kreditlərinin ümumi həcmi illik müqayisədə 11,4 artaraq 3 milyard 301 milyon manata çatıb. İpoteka kreditlərinin...

Bax səh. 5

Bakıdan Gürcüstanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə növbəti dəstək

Qonşu və yaxın dövlət olan Gürcüstanın müstəqilliyinin ilk vaxtlarından üzləşdiyi əsas problemlərdən biri ölkə ərazisində separatizm ocaqlarının yaranması ilə bağlı olub...

Bax səh. 6

Keşiş Baqrat "sürpriz" edə bilmədi...

Ermənistanda daxili siyasi gərginlik davam edir. Azərbaycanla Ermənistan arasında sərhədlərin delimitasiyası ilə bağlı razılığın əldə olunmasından sonra baş nazir Paşinyana qarşı etiraz aksiyaları keçirilir. Bu aksiyalara aprelin sonlarından Təvəş...

Bax səh. 7

Seçki həftəsinin texniki qüsurları

Makronun siyasi iflası...

Bax səh. 7

Bax səh. 6

Dostluq və qardaşlığımız əbədidir!

Ərdoğanın dəvəti ilə Ankarada...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 10-da Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dəvəti ilə Ankaraya işgüzar səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyevi Türkiyənin vitse-prezidenti Cevdet Yılmaz və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ankaranın Esenboğa Hava Limanında görüşüblər.

İyunun 10-da Ankarada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Prezidenti

də uğurla inkişaf etdiyini məmnunluqla vurğuladılar.

Görüşdə ölkələrimiz arasında enerji, nəqliyyat, iqtisadiyyat, ticarət əlaqələri-

Orta Döhlizin inkişafı ilə əlaqədar iki ölkənin birgə həyata keçirdiyi fəaliyyətin önəmi vurğulandı.

Həmçinin Türk Dövlətləri Təşkilatı-

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Şuşadakı qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə iştirak edəcəyini bildirdi və COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi münasibətilə

Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə təkbətək görüşü olub.

Dövlət başçıları Azərbaycan ilə Türkiyə arasında qardaşlıq, dostluq və mütəfəqqilik münasibətlərinin bütün sahələr-

nin genişləndirilməsi, müdafiə, hərbi sənaye və digər sahələrdə əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olundu. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun imkanlarının genişləndirilməsi xüsusilə qeyd edildi,

nın və qardaş ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi və Şuşada keçiriləcək qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün əhəmiyyəti bir daha qeyd olundu.

təbriklərini çatdırdı.

Dövlətimizin başçısı Türkiyə Prezidentini COP29-a bir daha dəvət etdi.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan dəvəti məmnunluqla qəbul etdi.

Görüşdə regional və beynəlxalq məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan birgə nahar ediblər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə Respublikasına işgüzar səfəri iyunun 10-da başa çatıb

Silahlar susmalı, müharibə dayandırılmalıdır!

Bakı və Qahirə məsələlərin sülh və danışıqlar yolu ilə tənzimlənməsini arzulayır

Ötən yüzilliyin əvvəlində Şərqi ilk demokratik Cümhuriyyəti bəxş etmiş Azərbaycanın yürütdüyü çox-tərəfli siyasi kursda əlaqələrin inkişafı xüsusi yer tutur. Buraya bütün cəhətlər üzrə - həm Qərbi, həm Şərqi, həm Cənubi istiqamətində

tində əlverişli münasibətlərin formalaşdırılması, əlaqələrin şaxələndirilməsi, əməkdaşlığın formatlarının təkmilləşdirilməsi kimi amillər daxildir. Xüsusi qeyd edilməlidir ki, müasir global çağırışları əsas götürərək çox-tərəfli əlaqələrin inkişafını

hədəfləyən Azərbaycan qısa zaman kəsiyində mühüm uğurlara imza atıb. Son 20 ildə beynəlxalq münasibətlər sistemində olduqca aktiv mövqe tutmuş ölkəmiz çox-tərəfliyin təşviqi ilə bağlı mühüm bir yol keçib - yürütdüyü çoxvektorlu xarici siyasət

kursu Azərbaycanın bugünkü uğurlarının ən mühüm komponentlərindən birinə çevrilib. Ölkəmizin Şərqi və Ərəbi dünyasına münasibətində də bu kimi bəşəri tezislər mühüm xəttlə keçir. Prezident İlham Əliyevin iyunun 8-də Misir Ərəbi Respublikasına

rəsmi səfəri zamanı ikitərəfli əlaqələrin gücləndirilməsi fonunda, həm də çox-tərəfli əlaqələrə üstünlüyün verilməsi ilə bağlı ifadə edilən fikirlər dövlətlər arasında anlaşmanın və dialoqun yüksək səviyyəsinin göstəricisidir.

Fikir ayrılığımız yoxdur...

Azərbaycanın çox-tərəfliyyəti sədaqətinin ən bariz nümunələrindən biri Qoşulmama Hərəkatına edilmiş uğurlu sədrlik dövrüdür. 4 il ərzində ölkəmizin BMT-dən sonra ikinci böyük siyasi təsisat olan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi əksər üzv dövlətlər tərəfindən nümunəvi sədrlik olaraq hələ də təqdir edilməkdədir. Bu platforma Azərbaycanın global məsələdə oynaya biləcək mühüm rolu bütün dünyaya nümayiş etdirdi - Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə global əhəmiyyətli çox mühüm təşəbbüslər irəli sürüb. Bu təşəbbüslər həm Qoşulmama Hərəkatının imicinin möhkəmlənməsinə, həm də bu beynəlxalq təsisatın müasir dünya siyasətində funksional aktor kimi mövqeyinin güclənməsinə əhəmiyyətli töhfə olub. Məhz Misirə əlaqələrimizdə də Qoşulmama Hərəkatı xüsusi yer tutur. Azərbaycanla bağlı verilən bütün qərarlarda, sədrlik dövrünün uzadılmasında, beynəlxalq təşəbbüslərin irəli sürülməsində Misir hər zaman Azərbaycanın mövqeyini

yini dəstəkləyib. Prezident İlham Əliyev mətbuata bəyanatında bildirib ki, beynəlxalq məsələlərin müzakirəsi zamanı aydın oldu ki, fikir ayrılığımız yoxdur: "Bütün beynəlxalq məsələlərdə bizim fikrimiz üst-üstə düşür. Əslində, biz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində fəal çalışırıq, o cümlədən BMT, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində fəal əməkdaşlıq edirik, İslam həmrəyliyi gücləndirilməsi istiqamətində birgə səylər göstəririk. Bildiyiniz kimi, Misirin dəstəyi ilə Azərbaycan dörd il ərzində Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etmişdir. Bu sədrliyin nəticəsində Hərəkat daha böyük imkanlara malik olmuşdur".

Azərbaycanın mövqeyi birmənalıdır

Qeyd edək ki, həm Misir, həm də Azərbaycan dünyada baş verən kateklizmlərə münasibətdə üst-üstə düşən mövqelərə malikdirlər - hər iki dövlət məsələlərin sülh və danışıqlar yolu ilə tənzimlənməsini arzulayır. Bu mənada, Yaxın Orta Şərqi baş verənlər də hər iki dövlət üçün mühüm məna kəsb edir. Regionun iqtisadi-siyasi mənzərəsi, ticari inkişafı üçün əhəmiyyət daşıyan sabitlik və təhlükəsizliyin formalaşması üçün beynəlxalq hüquqa istinad edilməsi vacib şərt sayılır. Bunun üçün isə silahlar susmalı, tərəflər problemlərinin həllini masa

arxasına daşmalıdırlar. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Fələstin-İsrail münasibətlərinin tənzimlənməsi və müstəqil Fələstin Dövlətinin yaradılması bizim Qoşulmama Hərəkatına sədrliyimiz dövründə hər zaman diqqət mərkəzində idi, bir çox tədbirlər keçirilmişdir və Azərbaycanın mövqeyi birmənalıdır - müstəqil Fələstin Dövləti qurulmalıdır, Şərqi Qüds onun paytaxtı olmalıdır. "Bu gün Qəzzada yaşanan faciə tezliklə dayandırılmalıdır, müharibə dayandırılmalıdır və bütün məsələlər danışıqlar yolu ilə həll olunmalıdır. Mən Prezident əs-Sisiyə bil-

dirdim ki, biz Misirin bu istiqamətlərdəki səylərini dəstəkləyirik və Misir tərəfindən irəli sürülmüş təşəbbüslər diqqətə alınmalıdır", - deyərək Azərbaycan Prezidentini bildirib.

Misirin də bu məsələdə mövqeyi aydındır. Ölkə prezidenti Əbdülfəttah əs-Sisi mətbuata bəyanatında vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevlə müzakirələrdə, eyni zamanda, Qəzzada fələstinli insanlara humanitar yardımların həcmi artırılması istiqamətində Misirin səyləri müzakirə edilib və 1967-ci il iyunun 4-dən əvvəlki sərhədlər çərçivəsində müstəqil Fələstin Dövlətinin yaradılmasının zəruriliyi vurğulanıb.

Cənubi Qafqazdakı proseslər müzakirə edilib...

Ermənistan öz dövlət sərhədlərini müəyyənləşdirmək işində müəyyən uğurlara nail olublar. Demək olar ki, 12,7 kilometr dövlət sərhədi razılaşdırıldı. Azərbaycanın Qazax rayonunu otuz ildən çox müddət ərzində işğal altında olmuş dörd kəndi danışıqlar yolu ilə Azərbaycana geri qaytarılmışdır və biz bunu müsbət hal kimi qiymətləndiririk. Eyni zamanda, hesab edirik ki, danışıqlar prosesində də irəliləyiş üçün yaxşı imkanlar var. Hər halda Azərbaycan buna hazırdır".

Qeyd edildiyi kimi, Misir 30 illik erməni işğal dövründə hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib. İstər İslam Əmək-

daşlıq Təşkilatı, istərsə də Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində, eyni zamanda fərdi münasibətlər sistemində rəsmi Qahirə ölkəmizə dəstəkləyib. Misirin dövlət başçısı Əbdülfəttah əs-Sisi mətbuata bəyanatında Cənubi Qafqazda sülhün, təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqamətində səylərin vacibliyini və bu səyləri dəstəklədiklərini bir daha bildirib: "Bu səylər region ölkələrinin və xalqlarının inkişafı üçün böyük töhfə olacaq. Həmçinin cənab Prezidentə bildirdim ki, növbəti mərhələdə ikitərəfli əlaqələrin bütün sahələrdə inkişafının şahidi olacağıq".

Ticarət dövriyyəsi bir neçə dəfə artıb...

İkitərəfli əlaqələrin inkişafı üçün isə mühüm perspektivlər mövcuddur. Bölli olduğu kimi, Azərbaycanın apardığı siyasət yeni ticari imkanların diversifikasiyalanmasına imkanlar yaradır. Ölkəmiz döhlizlərin qovşağında yerləşdiyi üçün qeyri tranzit dövlətlərin də marağını kəsb edir. Məsələn, Şimal-Cənub xətti ilə Şərqi-Qərbi döhlizinin qovşağı olan Azərbaycan həm də Misir üçün mühüm iqtisadi əhəmiyyət daşıya bilər. Ölkəmizdə mövcud olan infrastruktur yeni dövrdə daha yüksək şaxələnmə üçün perspektiv yaradır. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, ikitərəfli münasibətlərə gəldikdə, ticarət həcmi artırılması müsbət haldır: "Əgər statistik rəqəmlərə baxsaq görürük ki, ticarət dövriyyəsi bir neçə dəfə artıb. Ancaq mütləq rəqəmlər hələ bizi qane etmir və bu gün imzalanmış sənədlər, əldə edilmiş razıla-

malar əminəm ki, bu istiqamətdə də bizə kömək edəcək. Əminəm ki, ilk növbədə, energetika, bərpaolunan enerji növlərinin istehsalı, neft sənayesi, ərzaçılıq, alüminium sənayesi sahələrində və digər sahələrdə yaxşı nəticələr əldə etmək mümkün olacaq".

Keçirilən görüşlərdə yeni nəqliyyat döhlizləri ilə əlaqədar fikir mübadiləsi də aparılıb. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, həm Şərqi-Qərbi, həm Şimal-Cənub nəqliyyat döhlizləri Azərbaycan ərazisindən keçir. Azərbaycan ərazisində bütün infrastruktur yaradılıb və beləliklə, nəqliyyat-logistika sahəsində əməkdaşlıq üçün çox gözəl imkanlar açılmışdır.

Misir də Azərbaycan ilə əlaqələrdə ikitərəfli əsasların möhkəmləndirilməsinin tərəfdarıdır. Prezident Əbdülfəttah əs-Sisi Azərbaycanın dövlət başçısı ilə keçirilən danışıqların ikitərəfli əlaqələrin müxtəlif sahələrdə möhkəmləndirilməsinə xidmət etdiyini bildirib: "Eyni zamanda, qarşılıqlı maraq kəsb edən regional və beynəlxalq məsələlər ətrafında müzakirələr aparıldıq. O cümlədən inşaat, nəqliyyat, ərzaçılıq, neft və infrastruktur sahələrində mümkün əməkdaşlıq imkanlarını müzakirə etdik. Həmçinin iki ölkə arasında birgə komissiyaların fəaliyyətinin və növbəti iclasının təşkilinin önəmi qeyd etdik. Tezliklə komissiyanın növbəti iclasının keçirilməsini qərara aldıq ki, iqtisadi-ticarəti sahədə əlaqələrimiz daha da inkişaf etsin".

Azərbaycan - Misir: Əməkdaşlığın yeni səhifəsi

Dünya tarixindən bəllidir ki, bir sıra hallarda ayrı-ayrı dövlətlərin hansısa platformada birləşmələri uzunömürlü olmur. Bunun da əsas səbəbi ondan ibarətdir ki, belə platformalar keçici maraqlar əsasında formalaşır. Azərbaycanın ərəb dövlətləri və İslam coğrafiyası ilə əlaqələri isə tarixi köklərə, bir sıra təbii amillərə və əlbəttə ki, perspektivə, siyasi və iqtisadi maraqlara əsaslanır.

Misir-Azərbaycan əlaqələri tarixi köklərə istinad edir və ənənələrə, milli-mənəvi dəyərlərə həmişə yüksək bağlılıq sərgiləyir. Ölkəmizin ərəb dövlətləri, o cümlədən də daha geniş İslam coğrafiyası ilə münasibətlərinin dərinləşməsinə münbit zəmin yaradan əsas faktorlardan biri məhz tarixi bağlılıq amilidir. Müqəddəs dinimiz, oxşar mənəvi dəyərlərimiz ölkələrimizi və xalqlarımızı birləşdirən çox mühüm amil qismində çıxış edir. Deyə bilərəm ki, Azərbaycanın İslam coğrafiyası ilə yaxınlaşmasında ilk növbədə təbii amillər, cəmiyyətlərin istəkləri və əlbəttə ki, dövlətlərin siyasi iradələri müstəsna rol oynayır. Ölkəmiz İslam dövlətləri ilə əməkdaşlığını ikitərəfli qaydada, həmçinin

Azərbaycan-Misir əlaqələri bu gün sürətlə inkişaf edir. Bu əməkdaşlığın qədim tarixi kökləri var. Hələ sovet dövründə Azərbaycanla Misir arasında mehriban dostluq əlaqələri olub. Ölkəmiz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra bu əlaqələr keyfiyyətə yeni səviyyəyə yüksəlib. Sabiq prezidentlər Heydər Əliyev ilə Hüsni Mubarak arasında dostluq mü-

ilk olaraq İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzvlüklə bağlı müraciət ünvanlayıb və 1991-ci il dekabrın 8-də qurumun Dakarda keçirilmiş dövlət və hökumət başçıların 5-ci konfransında təşkilata tamhüquqlu üzv qəbul edilib. Həmin vaxtdan etibarən Azərbaycanla İƏT əməkdaşlığı uğurla inkişaf edir. Qeyd edək ki, Qambiya Respublikasında İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının 15-ci İslam Sammitində 2026-cı ildə İƏT-in 16-cı İslam Sammitinin Azərbaycanla keçirilməsi təsdiqlənib.

Azərbaycan tərkibində çoxlu sayda ərəb dövlətinin də təmsil olunduğu Qoşulmama Hərəkatına 2011-ci ildə tamhüquqlu üzv qəbul olunub və ötən illərdə qurumun fəaliyyətində yaxından iştirak edib. 2019-cu ildə Bakıda Qoşulmama Hərəkatının 18-ci Zirvə görüşü böyük uğurla baş tutub və həmin tədbirdə quruma sədrlik 2019-2022-ci illərdə Azərbaycana keçib. Sonradan üzv dövlətlərin

dülnasir Bakıya gəlib və respublikamızdan çox böyük təəssüratlarla ayrılıb.

Azərbaycanın sabiq Prezidenti Heydər Əliyev iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafına daim böyük önəm verirdi. 1994-cü ilin sentyabrında

Ölkəmizin ərəb dövlətləri və İslam coğrafiyası ilə tarixi bağlılığı

beynəlxalq platformalar üzərindən genişləndirir. Burada İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının rolunu xüsusi qeyd edə bilərik. Azərbaycan öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra keçmiş sovet respublikaları arasında

xahişi ilə ölkəmizin QH-na sədrliyi daha bir il uzadılıb. Ölkəmiz Qoşulmama Hərəkatına böyük uğurla sədrlik etməklə onun məqsəd və məramlarının təşviq olunmasına, funksionallığının artmasına, nüfuzunun yüksəlməsinə mühüm töhfələr verib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2022-ci ilin noyabrında Əlcəzairdə keçirilən Zirvə toplantısına qatıldığı Ərəb Dövlətləri Liqası (ƏDL) 1945-ci ildə Qahirədə təsis edilib. Siyasi məsələlərə xüsusi diqqət yetirən və Yaxın Şərqdəki sülh prosesində ərəb dövlətlərinin maraqlarını fəal müdafiə edən təşkilat ərəb dünyasında 400 milyondan çox insanı əhatə edir.

2005-ci ildə Azərbaycan ilə Ərəb Dövlətləri Liqası arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Azərbaycan ƏDL-də müşahidəçi statusuna malikdir. 2007-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Misir Ərəb Respublikasına rəsmi səfəri çərçivəsində Ərəb Dövlətləri Liqasının qorqarında o zamankı Baş katib Amr Musa ilə görüşüb, Liqaya üzv olan ölkələrin səfirləri qarşısında çıxış edib. 2022-ci ilin iyun ayında ƏDL-nin Baş katibi, Misir sabiq xarici işlər naziri Əhməd Əbul

Azərbaycan - Misir münasibətlərinin tarixinə qısa baxış

nasibətləri əməkdaşlığımızın inkişafı üçün yaxşı zəmin yaradıb. Bu gün bu siyasət Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Afrika qitəsinin şimal-şərqində, Yaxın Şərq bölgəsində yerləşən Misir Ərəb Respublikası 1991-ci il dekabrın 26-da Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyıb. 1993-cü ildə qarşılıqlı diplomatik əlaqələrin yaradılması haqqında protokola əsasən Misirin Bakıda, 1994-cü ilin yanvarında isə Azərbaycanın Qahirədə səfirlikləri açılıb.

Qeyd edək ki, hələ 1958-ci ilin mayında keçmiş SSRİ-də rəsmi səfərdə olan Misirin o dövrdəki Prezidenti Camal Əb-

Heydər Əliyev BMT-nin Əhali və İnkişaf üzrə Beynəlxalq Konfransında iştirak etmək üçün Qahirəyə işgüzar səfəri zamanı Misir Prezidenti Hüsni Mubarakla görüşüb. Bu görüş Azərbaycan-Misir münasibətlərinin möhkəmləndirilməsində və əməkdaşlığın yeni perspektivlərinin müəyyənəndirilməsində böyük əhəmiyyət kəsb edib. İki ölkə arasında münasibətlərin gələcəyinin müəyyənəndiyi bu səfərdən sonra Azərbaycan ilə Misir arasında müxtəlif sahələri əhatə edən çoxsaylı sənədlər imzalanıb. Heydər Əliyevin əlaqələri inkişaf etdirmək istiqamətində həyata keçirdiyi siyasətin nəticəsi olaraq

2005-ci il noyabrın 6-13-də Misirdə Azərbaycan və 2006-cı il noyabrın 20-28-də Azərbaycanla Misir münasibətləri

Ermenistan-Azərbaycan münasibətlərinin həlli məsələsində Misir Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü həmişə dəstəkləyib və üzv olduğu beynəlxalq təşkilatlarda ədalətli mövqeyini daim müdafiə edib.

Azərbaycan-İslam əlaqələrinin inkişafına təkan verən növbəti səfər isə 2007-ci il mayın 6-8-də reallaşmış. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Misirə rəsmi səfəri zamanı Prezident Hüsni Mubarakla ölkələrimiz arasında iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi, misirli iş adamlarının Azərbaycana sərmayə qoyulmasına cəlb edil-

Qeyt respublikamızda səfərdə olub və Prezident İlham Əliyev tərəfindən qəbul edilib.

Geniş İslam coğrafiyası və ərəb dünyası ilə münasibətlərin dərinləşməsi ölkəmizə siyasi dividendlər qazandırır. Ərəb dövlətləri, xüsusilə də İslam coğrafiyasında yayımlanan mətbuat ölkəmizin həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında mühüm rol oynayır. Ən vacib məsələlərdən biri beynəlxalq təşkilatlarda bəhs olunan dövlətlərin səsinə qazanmaqdır. Xatırlayaq ki, tərkibində 120 dövləti birləşdirən Qoşulmama Hərəkatı 2011-ci ildə Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvlüyünə seçilməsi proseduru zamanı ölkəmizə qətiy-

yətli dəstək verdi və bu dəstək Azərbaycanın BMT TŞ-yə qeyri-daimi üzv seçilməsində mühüm rol oynadı. Qurum ənənəsinə sadıq qalaraq Vəton müharibəsi dövründə də Azərbaycana dəstəyini davam etdirdi. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı işğalçılıq siyasətini həmişə birmənalı şəkildə pisləyir.

Zəngin resurslara malik ərəb dövlətləri ilə əməkdaşlığın iqtisadi perspektivləri də böyükdür. Yaşıl enerji seqmenti üzrə imzalanan sənədlər və respublikamızda reallaşdırılan layihələr bir daha təsdiqləyir ki, ərəb dövlətləri ölkəmiz üçün zəngin investisiya mənbəyi qismində çıxış edə bilərlər. Eyni zamanda, ərəb dövlətləri geniş bazarıdır. Hazırda dünyada bazarlar uğrunda ciddi rəqabət gedir. Azərbaycanın Körfəz ölkələrinə böyük həcmli ixrac imkanları var.

məsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb və müxtəlif sahələri əhatə edən 12 sənəd imzalanıb.

Həmin səfər çərçivəsində Qahirədə Azərbaycanla Misir

Əməkdaşlığın mühüm istiqamətləri

Dost ölkələr olan Azərbaycan və Misir həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli platformalarda sıx əməkdaşlıq edirlər. İki ölkə beynəlxalq təşkilatlarda - BMT-də, Qoşulmama Hərəkatında, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında birgə fəaliyyət göstərir və bir-birini dəstəkləyir. Ölkələrimiz arasında ticari-iqtisadi məsələlər də daim gündəmdədir. Buraya əcazılıq, sənaye sahələri, alüminium sənayesi, energetika, neft sənayesi, o cümlədən bərpaolunan energetika sahəsi və s. daxildir. Bu istiqamətlərdə əməkdaşlıq üçün geniş perspektivlər var.

Hələ 2002-ci ilin oktyabrda Azərbaycan Respublikası ilə Misir Ərəb Respublikası arasında Hökumətlərarası iqtisadi, texniki və elmi əməkdaşlıq üzrə Müstəqil Komissiya yaradılıb ki, bunun da fəa-

liyətli nəticəsində əlaqələrin inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılıb. Komissiyanın fəaliyyətinin nəticəsi olaraq indiyədək ölkələrimiz arasında 60-dan çox sənəd imzalanıb.

Azərbaycanda ticarət, sənaye və xidmət sahələrində Misir investisiyalı 10-dan çox şirkət fəaliyyət göstərir. İki ölkə arasında ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi üçün böyük potensial var. Enerji sahəsində əməkdaşlığımız çoxşaxəlidir və bu əlaqələrin genişləndirilməsi üçün tədbirlər həyata keçirilir. SOCAR Misirin Dövlət Neft Şirkəti ilə əməkdaşlıq edir. Əlaqələrimiz turizm sahəsində də inkişaf edir və son illər Misirdən Azərbaycana gələn turistlərin sayı 50 faiz artıb. Eyni zamanda, Azərbaycanla Misir arasında bir sıra mühüm sosial layihələr həyata keçirilir.

Perspektiv əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar

Prezident İlham Əliyevin bugünlərdə Misirə uğurla baş tutan rəsmi səfəri ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında yeni səhifə açacaq. Səfərin məqsədi ölkələrimiz arasında yüksək səviyyədə olan əlaqələrin daha da inkişafına və qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əmək-

daşlığın gücləndirilməsinə töhfə verməkdir. Səfərin gündəliyi kifayət qədər geniş olub. Bir sıra mühüm görüşlər keçirilib. Dövlət başçımızın Əl-Əzhəri Şərifin şeyxi, böyük imam Əhməd Məhəmməd Əhməd Əl Tayyib ilə görüşü xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Prezident İlham Əliyev

Azərbaycanda dinlər, mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında dialoqun inkişafı ilə bağlı mühüm tədbirlərin keçirildiyini, ölkəmizin dinlərarası dialoqa öz töhfəsini verdiyini bildirib, böyük imam Əhməd Məhəmməd Əhməd Əl Tayyibi ölkəmizə səfərə dəvət edib. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Əl-Əzhər ilə birlikdə dini liderlərin növbəti görüşünün COP29 çərçivəsində keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış

etdiyini vurğulayıb.

COP29-a dəvətə görə təşəkkürünü bildiren Əhməd Məhəmməd Əhməd Əl Tayyib bu tədbirdə məmnunluqla iştirak edəcəyini deyib.Əl-Əzhəri Şərifin şeyxi Bakıda dünya dini liderlərinin II Sammitinin keçirildiyini xatırladaraq, Azərbaycanın İslam həmrəyliyinə verdiyi töhfəyə görə Prezident İlham Əliyevə şəxsən təşəkkürünü bildirib və Azərbaycanda ərəb

dilinin tədrisinə öz dəstəyini verməyə hazır olduğunu vurğulayıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidentinin dost ölkəyə son səfəri çərçivəsində daha bir neçə sənəd imzalanıb. Şübhə yoxdur ki, Qahirədə imzalanan yeni sənədlər iki dost ölkə arasında əlaqələrin inkişafına yeni perspektivlər açacaq.

Mübariz ABDULLAYEV

Nardar BAYRAMLI

Ermenistan Cənubi Qafqazda sülhün tərəfdarıdırsa, Azərbaycana qarşı ərazi iddialarına son qoymalıdır. Çünki bu ölkənin konstitusiyasında ölkəmizə qarşı ərazi iddiaları hələ də qüvvədə qalır. Azərbaycan rəsmi səviyyədə bununla bağlı dəfələrlə rəsmi xəbərdarlıq edib. Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistanın Müstəqillik Bəyannaməsinin preambulasında “Ermənistan SSR Ali Sovetinin və Dağlıq Qarabağ Milli Şurasının 1 dekabr 1989-cu il tarixli “Ermənistan SSR-ə yenedən birləşmək haqqında” birgə qərarına qərar yer almaqdadır. Yəni rəsmi ola-

Sülhə maneələr...

Əsassız iddialar, hərbi təlaş siyasətinin davam etdirilməsi, “beynəlxalq gücə” arxalanmaq...

raq Ermənistan hələ də 4.4 min kv km-lik Azərbaycan torpağına iddia ortaya qoyur. Yəni, fakt açıq-aşkar ortadadır və əlavə şərhə ehtiyac yoxdur.

Lakin erməni tərəfi bu mövzuda spekulasiyanı davam etdirməkdədir. Belə ki, iyunun 7-də Ermənistanın Xarici İşlər Nazirliyi bəyanat yayaraq guya heç bir qonşusuna, o cümlədən Azərbaycana ərazi iddiası olmadığını açıqlayıb. Rəsmi İrəvan iddia edib ki, Ermənistanın Konstitusiyası və ona dəyişikliklər ölkənin daxili işidir. “Biz hələ də rəsmi Bakının 2018-ci ildən başlayaraq Ermənistanın daxili müzakirələrinə qarışmaq cəhdlərini ölkəmizin daxili işlərinə kobud müdaxilə kimi qiymətləndiririk”, deyər Ermənistan XİN əsassız olaraq iddia edib. Lakin Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin

qarşı tərəfə cavabı özünü çox gözəltməyib. Nazirliyin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə bildirib ki, Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin bu ölkənin qonşularına qarşı ərazi iddiaları ilə sülhə faktın tərkib etməyə yönəlməsi 7 iyun tarixli bəyanatı, əslində, beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini iki ölkə arasında sülhə nail olmaq üçün maneə təşkil edən çətinliklərdən yayınmaq niyyətindən başqa bir şey deyil. Onun sözlərinə görə, bu gün həqiqətən də əsas problem başda “Ermənistan və Dağlıq Qarabağın birləşməsi”nə çağıran Ermənistanın Müstəqillik Aktına açıq şəkildə istinad edən Ermənistan Konstitusiyası olmaqla, bu ölkənin çoxsaylı hüquqi və siyasi sənədlərində təsbit edilmiş Azərbaycana qarşı davam edən ərazi iddialarıdır. Azərbaycanın milli təhlükəsizliyinə bilavasitə təsir edən bu iddianın

Konstitusiyadan çıxarılmasını tələb etməyə legitim hüququ var və bu, Ermənistanın daxili işlərinə müdaxilə kimi qələmə verilməz.

Bundan əlavə, Ermənistanın sülh müqaviləsi layihəsində mövcud olan “heç bir tərəf sülh sazişi çərçivəsində öz əhəmiyyətli yerinə yetirməməsi ilə əlaqədar öz daxili qanunvericiliyinə istinad edə bilməz” müddəasını qeyd edərək, bu ölkənin Konstitusiyasında mövcud olan ərazi iddiasının zərərsiz olduğunu bildirməsi tamamilə əsassızdır. Çünki heç bir beynəlxalq sazişin Konstitusiyadan üstün olmadığı hər kəsə yaxşı məlum olan faktıdır. Görünür odur ki, erməni tərəfi dayanıqlı sülhdə maraqlı deyil və yalnız bu vəziyyəti gələcəkdə yenidən Azərbaycana qarşı təcavüzə başlamaq üçün ehtiyat variant kimi saxlamağa çalışır. Bununla yanaşı, Ermənistanın keçmiş münaqişənin qalığı olan Minsk qrupunun bərpasına yönələn cəhdləri də qəbul olunmazdır.

Digər bir narahatedicisi məqam isə rəsmi İrəvanın hərbi təlaş siyasətini davam etdirməsidir. Məlumdur ki, ötən ildən başlayaraq Fransa Ermənistanla silah tədarük edir. Eyni zamanda, Hindistan da İrəvana müxtəlif növ silahlar satır. Təbii ki, Ermənistanın silahlandırılması regionda hərbi gərginliyin yaranılmasına xid-

mət edir. Bu baxımdan, Fransa xüsusi cəfəngiyyət edir. Bu ölkə Ermənistan vasitəsilə Cənubi Qafqazda öz maraqlarını təmin etməyə çalışır. Parisin məqsədi regionda yeni müharibə alovlandırmaqdır və Ermənistan buna görə hərbi bəşdirilir. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin bəyan etdiyi kimi, hərbi təlaş siyasətini davam etdirməsi Ermənistanın Azərbaycana qarşı gizli gündəminin mövcud olduğunu nümayiş etdirir.

Onu da vurğulamaq lazımdır ki, sülh sazişinin imzalanması təşəbbüsü ilə Azərbaycan ilk olaraq çıxış edib və bu barədə ilkin layihə məhz rəsmi Bakı tərəfindən təqdim olunub. Başqa sözlə, sülh sazişi üzrə danışıqlar aparılmasını Ermənistanla ölkəmiz təşviq edib. Bütün bunları nəzərə alaraq, rəsmi İrəvanın Azərbaycanın sülh prosesində səmimiyyətini şübhə altına almağa heç bir məna və əsas yoxdur. Ermənistan anlamalıdır ki, regionda sabitliyi və sülhü təmin etməyin yeganə yolu qonşu ölkələrin suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün tanınmasıdır. Eyni zamanda, həmin şərtlərə əməl etməklə münasibətlər qurulmalı və bu istiqamətdə təhlükə yaranan çağırışlar aradan qaldırılmalıdır. Rəsmi İrəvan həqiqətən sülhün tərəfdarıdırsa, əməli fəaliyyəti ilə bunu nümayiş etdirməlidir.

Prezident İlham Əliyevin Misirə rəsmi səfəri yerli medianın diqqət mərkəzində...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Misir Ərəb Respublikasına rəsmi səfəri, onun misirli həmkarı Əbdülfəttah Əs-Sisi ilə apardığı danışıqlar bu ölkənin nüfuzlu qəzet və portallarının, həmçinin telekanallarının diqqət mərkəzində olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, rəsmi MENA informasiya agentliyinin səfər haqqında geniş hesabatında, həmçinin Misirin geniş oxucu kütləsinə malik olan “Əl Əhram”, “Cümhuriyyə”, “Yom 7”, “Əxbar Əl Yom”, “Masravi”, “Dostor”

qəzetlərində dərc edilən “Azərbaycan Prezidenti Misirle əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu qeyd edib”, “Azərbaycanın lideri Misiri mühüm tərəfdaş ölkə adlandırıb” sərlövhəli məqalələrdə dövlətimizin başçısının misirli həmkarı Əbdülfəttah Əs-Sisi ilə mətbuata birgə bəyannatının əsas məqamları yer alıb. Misirli oxucuların diqqətinə çatdırılıb ki, Prezident İlham Əliyev keçən il Əbdülfəttah Əs-Sisinin Azərbaycanla səfərindən sonra baş tutan bu rəsmi səfərin də Misir-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafına böyük töhfə verəcəyini, iki dost ölkə arasında siyasi dialoqun müntəzəm xarakter daşıdığını bildirib. O qeyd edib ki, iki ölkənin liderləri siyasi dialoqun bundan sonra da davam etdirilməsinə dair razılıq əldə ediblər.

Materiallarda, həmçinin vurğulanıb ki, Prezident İlham Əliyev misirli həmkarı ilə Cənubi Qafqazdakı prosesləri də müzakirə etdiyini bildirib. Azərbaycanın dövlət başçısı əlavə edib ki, hazırda Azərbaycan və Ermə-

nistan öz dövlət sərhədlərini müəyyənləşdirmək işində müəyyən uğurlara nail olunub. Demək olar ki, 12,7 kilometr dövlət sərhədi razılaşdırılıb. Azərbaycanın Qazax rayonunun otuz ildən çox müddət ərzində işğal altında olmuş dörd kondi danışıqlar yolu ilə Azərbaycana geri qaytarılıb. Bütün bunları müsbət hal kimi qiymətləndirən Azərbaycan Prezidenti, eyni zamanda, hesab edir ki, danışıqlar prosesində də irəliləyiş üçün yaxşı imkanlar var və hər halda Azərbaycan buna

“Şuruk”, “Əl Vətən”, “Masrimes”, “Aleqaria”, “Maspero”, “Əl Qahira”, “Əl Balad” qəzet və portalları tərəfindən də geniş işıqlandırılıb. Bu media orqanlarında Azərbaycanın dövlət başçısının Fələstin məsələsi ilə bağlı rəsmi Qahirənin mövqeyini dəstəklədiyini vurğulanıb. Məqalələrdə Azərbaycan Prezidentinin aşağıdakı fikirləri sitat gətirilib: “Fələstin-İsrail münasibətlərinin tənzimlənməsi və müstəqil Fələstin Dövlətinin yaradılması bizim Qoşulmama Hərəkatına sədrli-

siizliyin təmin edilməsi ilə bağlı fikirlərinə də geniş yer ayırıb. Oxucuların diqqətinə çatdırılıb ki, Misir Prezidenti azərbaycanlı həmkarına Cənubi Qafqazda sülhün, təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqamətində səylərin vacibliyini və bu səyləri dəstəklədiyini bir daha bildirib. O əlavə edib ki, bu səylər region ölkələrinin və xalqlarının inkişafı üçün böyük töhfə olacaq.

Məqalələrdə vurğulanıb ki, iki dost ölkənin dövlət başçıları müxtəlif sahələrdə iqtisadi

məd Əl Tayyib ilə görüşü də Misir və digər ərəb ölkələrinin mediasının diqqət mərkəzində olub. “Əl Əhram”, “Dostor”, “Əl Qahira”, Səudiyyə Ərəbistanının “Əş Şarq Əl-Ausət” qəzetləri, həmçinin “Egypt1” dövlət televiziyası, “ExtraNews”, “Nile1” telekanallarının materiallarında Prezident İlham Əliyevin bu görüş əsnasında bütövlükdə ərəb dövlətləri ilə əlaqələrin inkişaf etdirilməsinin Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri olduğunu vur-

ğuladığı qeyd edilib. Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycanın dövlət başçısı Bakının Əl-Əzhəri ilə birlikdə dini liderlərin növbəti görüşünün COP29 çərçivəsində keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etdiyini bildirib.

Misir və ərəb ölkələri ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılıb ki, Əl-Əzhəri Şərifin şeyxi, böyük imam Əhməd Məhəmməd Əhməd Əl Tayyib Misirle Azərbaycan arasında əlaqə-

lərin çox yaxşı səviyyədə olduğunu qeyd edib. O, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam təmin edilməsindən məmnunluğunu bildirib və COP29-a dəvətə görə Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür edərək bildirib ki, bu tədbirdə məmnunluqla iştirak edəcək. Əl-Əzhəri Şərifin şeyxi Bakıda dünya dini liderlərinin II Sammitinin keçirildiyini xatırladaraq, Azərbaycanın İslam homrəyliyinə verdiyi töhfəyə görə Prezident İlham Əliyevə şəxson təşəkkürlərinə bildirib, həmçinin COP29 çərçivəsində də dini liderlərin toplantısının keçirilməsi üçün birgə işlərin aparıldığını qeyd edib.

Ölkəmiz BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasına üzv seçilib

Azərbaycan BMT Baş Assambleyası tərəfindən qurumun İqtisadi və Sosial Şurasına (ECOSOC) üzv seçilib. Dünyanın ali qurumunda keçirilən səsvermədə ölkəmiz 148 səsle üzvlük haqqını qazanıb və bununla da 2025-2027-ci illər üzrə 3-cü dəfə Şuranın sırasındayə yer alıb. Qeyd edək ki, Azərbaycan ilk dəfə 2003-2005-ci illərdə, ikinci dəfə 2017-2019-cu illərdə adıçəkikən Şuranın üzvü olub.

İqtisadi və Sosial Şura nədir və hansı əhəmiyyəti var?

BMT-nin 6 əsas orqanından biri olan bu Şura 1945-ci il iyunun 26-da təsis edilib və BMT Nizamnaməsinə əsasən qurumun 15 ixtisaslaşmış təşkilatının, 9 funksional və 5 regional komissiyalarının iqtisadi və sosial sahədə fəaliyyətlərini əlaqələndirir.

BMT ilə iqtisadi və sosial proqramlarda yaxın tərəfdaş olaraq iştirak edən Azərbaycan öz fəaliyyətində dayanıqlı inkişaf məqsədlərini hər zaman rəhbər tutaraq müasir global inkişaf çağırışlarına töhfə verməyə çalışır. Bu çərçivəyə uyğun olaraq BMT-nin Davamlı İnkişaf

Məqsədləri ailəsində yer alıb və daim öz iqtisadi hədəflərini həmin prioritetlərin gerçəkləşməsinə fokuslayan ölkəmiz insan inkişafı üçün son dərəcə əhəmiyyətli imkanların yaradılmasına, bu istiqamətdə uğurlu sosial layihələrin icrasına nail olub.

Bu siyasətin davamı kimi Azərbaycan BMT-nin də ali hədəf siyasətinə cavab verən Minilliyin İnkişaf Məqsədləri strategiyasına qoşularaq 2015-ci ildən bu yana insan inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər və keyfiyyətli həyat standartlarının tətbiqini icra edib. Nəticədə ölkəmizdə yoxsulluğun aradan qaldırılması və iqtisadi artımın təmin edilməsinə yönələn strategiyalarla əlaqəli şəkildə həyata keçirilən siyasət öz müsbət bəhrəsini verib. Təhsil, sosial müdafiə və məşğulluq imkanları da daxil olmaqla geniş spektrli so-

sial ehtiyacların ödənilməsi səviyyəsi yaxşılaşıb. Tərəqqi naminə gücləndirilmiş global həmrəylik ruhunda, sosial baxımdan aztəminatlı təbəqənin ehtiyaclarına ayrıca diqqət yetirərək dayanıqlı inkişaf üçün global tərəfdaşlığın yenidən canlandırılması və tələb olunan vasitələrin səfərbər edilməsi istiqamətində əlavə tədbirlər davam etdirilir.

Respublikamız iqtisadiyyatın milli inkişafını nəzərdə tutduğu hədəf göstəricilərinə tam çatmağa nail olub. Eyni zamanda, həmin konsepsiyada üzərinə götürdüyü digər bir mühüm prioritetə - 2020-ci ilədək Dünya Bankının (DB) adambaşına düşən Ümumi Milli Gəlir təsnifatına görə “yuxarı orta gəlirlili ölkələr”arasında təhmüqquqlu ölkə olması, habelə BMT-nin İnkişaf Proqramının İnsan İnkişafı ilə bağlı təsnifatına əsasən “yüksək insan inkişafı” ölkələri qrupunda yuxarı sıralara yüksəlməsi hədəfinə də çatıb.

BMT-nin “Dayanıqlı İnkişaf 2022” hesabatında isə ölkəmiz 5 pillə irəliləyərək mümkün 100 baldan 73,5 toplayıb və Azərbaycan dünyanın 163 ölkəsi arasında “davamlı inkişaf məqsədləri (DİM) indeksi” üzrə 50-ci yerdə qərarlaşıb. Bu göstəriciyə görə respublikamız Cənubi Qafqaz regionunda (Gürcüstan 51-ci yer, Ermənistan 66-cı yer) liderdir və dünya üzrə hər üç ölkədən ikisini geridə qoyur. Müqayisə üçün demək olar ki, Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya regionunda bu indeks üzrə orta göstərici 71,6-dur ki, bu da Azərbaycanın göstəricisindən aşağıdır.

Hesabatda ölkəmiz yaxşı səhiyyə və rifah, keyfiyyətli təhsil, yoxsulluğa son, təmiz su və sanitariya, davamlı şəhərlər və icmalar, məsuliyyətli istehsal və istehlak, iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə və torpaq ekosisteminin mühafizəsi məqsədləri üçün tərəfdaşlıq kimi Davamlı İnkişaf Məqsədləri üzrə irəliləyişə nail olub. Hesabatda müəyyən edilmiş altı məqsədlərə gəldikdə isə, qiymətləndirilən 83 məqsəddən 35-də irəliləyiş əldə edilib (qismən və ya nəzərəcarpaq), 7-si üzrə isə DİM məqsədlərinə çatılıb.

Hər bir ölkənin fəaliyyəti digər ölkələrin DİM-lərinə nail olmaq imkanlarına müsbət və ya mənfi təsir göstərə bilər. Bu təsirləri müəyyən etmək üçün hesabatda eyni zamanda “yayılma və ya təsir indeksi” də hesablanır ki, bu da üç istiqamət üzrə qiymətləndirilir: ekoloji və sosial təsirlərin beynəlxalq ticarətdə təəcəssümü, iqtisadiyyat və maliyyə, təhlükəsizlik. Bu qiymətləndirmə üzrə Azərbaycanın göstəricisi 97,3 olub ki, bu da ölkəmizin digər ölkələrin DİM-lərə nail olmaları istiqamətində daha çox müsbət və daha az mənfi təsirlərə səbəb olduğunu göstərir.

Hazırda isə 17 məqsəd və 169 hədəfdən ibarət “Dünyamızın transformasiyası: 2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsində Gündəlik” strategiyə əsasən, Azərbaycan digər yeni həyat keyfiyyətlərinin təmin edilməsini qarşıya məqsəd qoyub.

“Gündəlik-2030”dan irəli gələn vəzifələr dayanıqlı inkişaf üzrə yeni milli strategiyaların, proqramların və fəaliyyət planlarının hazırlanmasını, yüksək keyfiyyətli, aktual, etibarlı və daha müfəssəl məlumatların

əldə olunması məqsədilə statistika potensialının gücləndirilməsini, milli şərait və prioritetlərə uyğun olaraq vətəndaş cəmiyyəti, dövlət və özəl sektor, habelə digər maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi ilə dayanıqlı inkişaf sahəsində tərəqqinin əldə olunmasına tam imkan yaradır.

“Gündəlik-2030” strategiyasında müəyyən edilmiş global məqsəd və hədəflər sırasında iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və ətraf mühitin mühafizəsi ön plandadır. Bu baxımdan COP29-un Azərbaycana həvalə edilməsi ikitərəfli tərəfdaşlığın daha bir yüksək təzahürüdür.

Beləliklə, BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurası kimi mötəbər quruma Azərbaycanın yüksək səslə üzv seçilməsi ölkəmizin yuxarıda vurğuladığımız iqtisadi və sosial tədbirləri layiqincə yerinə yetirməsi, BMT ilə bu sahədə etibarlı tərəfdaşlığın möhkəmlənməsi və sosial-iqtisadi sahədə son onillikdə əldə edilən nailiyyətlərə beynəlxalq ictimaiyyətin verdiyi yüksək qiymətin göstəricisi sayıla bilər. Ölkəmiz Şuraya üzvlüyü zamanı BMT Nizamnaməsinin məqsəd və prinsiplərinə uyğun olaraq, beynəlxalq sülh və inkişafa öz töhfəsini verəcək.

Azərbaycanın 2024-cü ildə BMT-nin İqlim Dəyişikliyi Konfransının (COP) Sədri kimi məsuliyyətli və böyük bir missiyanı üzərinə götürməsi ilə yanaşı, İqtisadi və Sosial Şuraya üzv seçilməsi ölkəmizin beynəlxalq miqyasda artan nüfuzunun daha bir göstəricisi, global iqtisadi alənin etibarlı məmərəndəsi kimi öhdəliklərini layiqli şəkildə icra edən dövlət olmasını təsdiqləyir.

E.CƏFƏRLİ

Azərbaycanla Gürcüstan arasında yeni gömrük-keçid məntəqəsi açılacaq

İki ölkə arasındakı mövcud sərhəd-keçid məntəqələri

Bu gün tarixi ənənələrlə bir-birinə bağlı olan Azərbaycanla Gürcüstan siyasi dialoqun yüksək səviyyəsinə uyğun olaraq iqtisadi sahədə əlaqələrini də gətirdikcə dərindənləşdirir. Azərbaycan Gürcüstanla ən çox sərmayə yatırın ölkələrəndir. İndiyədək respublikamız Gürcüstana 3,3 milyard dollardan çox investisiya yönəldib. Dost ölkənin ayrı-ayrı şəhərlərində Azərbaycan şirkətlərinin sərmayələri ilə çoxsaylı layihələr reallaşdırılıb. Milli şirkətlərimiz bu ölkənin tikinti və xidmət sektorlarında böyük inam qazanmağa müvəffəq olublar. Azərbaycan 2024-cü ilin 1-ci rübündə Gürcüstanın 5-ci əsas ticarət tərəfdaşı olub. Böhs olunan dövrdə Gürcüstan Azərbaycan 208,84 milyon dollar dəyərində mal və məhsullar ıxdal edib. Gürcüstanın Azərbaycana ixracı isə 191,94 milyon dollar təşkil edib. Bütövlükdə, iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 400,79 milyon dollar səviyyəsində olub.

Azərbaycanla Gürcüstanın sıx əməkdaşlıq etdikləri istiqamətlərdən biri infrastruktur sektorudur. İndiyədək iki

ölkə arasında dövlət sərhədini keçmək üçün 6 buraxılış məntəqəsi müəyyən olunub. “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Gürcüstan Hökuməti arasında Azərbaycan Respublikası və Gürcüstan arasında dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələri haqqında” Saziş 2021-ci ildə Bakıda imzalanıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təsdiqlədiyi sözügedən Sazişin təsdiq edilməsi barədə Qanuna əsasən iki ölkə arasında aşağıdakı sərhəd-buraxılış məntəqələri müəyyənləşdirilib:

- Daimi, beynəlxalq, sərnəşin və yük əlaqələri üçün: Dəmiryolu “Böyük-Kəsik (Azərbaycan) - Qardabani (Gürcüstan); Avtomobil - “Qırmızı körpü” (Azərbaycan) - “Krasny Most” (Gürcüstan); - “Mazımqara” (Azərbaycan) - “Tsodna” (Gürcüstan).
- Daimi avtomobil, sərnəşin və yük əlaqələri üçün birgə, beynəlxalq, avtomobil buraxılış məntəqələri “İpək yolu” (Azərbaycan) - “Abre-

şumis Qza” (Gürcüstan); 3. Daimi, dövlət-lərərarı sərnəşin və yük əlaqələri üçün: piyadalar üçün avtomobil; “Sadaxlı” (Azərbaycan) - “Vaxtan-gisi” (Gürcüstan)

4. Mövsümi dövlətlərərarı, sərnəşin və yük əlaqələri üçün yalnız sərhədyanı rayonlarda yaşayan vətəndaşlar üçün

(yay vaxtı buraxılış rejimi saat 08:00-dan 21:00-dək, qış vaxtı saat -08:00-dan 18:00-dək);

piyadalar üçün avtomobil “Muğanlı” (Azərbaycan) - “Samtatskaro” (Gürcüstan).

Davamlı şəkildə artan daşımalar

Hazırkı geosiyasi reallıqlar fonunda Azərbaycan və Gürcüstan üzərindən keçən marşrutlara maraq heç vaxt olmadığı qədər artır. İki ölkə arasında bərqərar olan dostluq münasibətləri, uzunmüddətli sabitlik, tərəflərin fəaliyyətlərini bir-biri ilə uzlaşdırmaqları Orta Dəhlizin, bütövlükdə Şərq-Qərb marşrutunun üstünlüklərini və cəlbədiçiliyini artırır. Hər iki ölkə müasir infrastruktur quruculuğu diqqət mərkəzində saxlayır. Zamanında bir sıra maneələrə baxmayaraq, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin birgə səylərlə çox mühüm nəqliyyat layihəsini reallaşdırmaları böyük hadisədir. Səhəbt 2017-ci ildə inşası tamamlanan Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolundan gedir. Azərbaycanın təşəbbüsü və böyük həcməldə investisiya yönəltməsi sayəsində ərəsayə gələn BTQ Avrasiyada ən qısa nəqliyyat bağlantısıdır. 2023-cü ilin may ayından BTQ dəmir yolunun Gürcüstan hissəsinin 184 kilometrlik hissəsinin modernləşdirilməsi və genişləndirilməsi üzrə layihənin icrasına başlanılıb. Cari il mayın 20-də təməmlənən modernləşdirmədən sonra BTQ dəmir yolunun yükəşirmə imkanları artır. Qeyd edək ki, Azərbaycandan ilk yük qatırı modernləşdirilmiş Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti ilə mayın 25-də səhər saatlarında Türkiyə ərazisinə daxil olub.

Dost ölkələr olan Azərbaycanla Gürcüstan arasında yeni gömrük-keçid məntəqəsi açılacaq. Bu barədə Gürcüstanın Baş nazir İrakli Kobaxidzenin parlamentə təqdim etdiyi illik hesabatında məlumat verilib.

Sənədə əsasən, artıq tərəflər arasında müqavilə layihəsi razılaşdırılıb, memarlıq layihəsi hazırlanıb. “Gürcüstan və Azərbaycan arasında yeni birgə gömrük-keçid məntəqəsi ölkələrin tranzit və logistika imkanlarının inkişafına töhfə verəcək, regionun nəqliyyat və ticarət əlaqələrini daha da gücləndirəcək”, - deyə məlumatda bildirilir.

Bütövlükdə Azərbaycan və Gürcüstan üzərindən keçən marşrutlarla daşımalar intensiv şəkildə artır. Cari ilin birinci rübündə Azərbaycan ərazisindən keçən nəqliyyat dəhlizlərində daşınmış yüklərin həcmi 7 milyon 980,6 min ton, yük dövriyyəsi isə 3 milyard 233,8 milyon ton-km olub. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, daşınmış yüklərin həcmində əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 5,3 faiz və 9 faiz artım müşahidə olunub. O cümlədən Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizi ilə daşınmış yüklərin həcmi 3 milyon 763,3 min tona çatıb. Avtomobil nəqliyyatı ilə tranzit yük daşımaları son 3 ildə 2,8 dəfə çoxalıb.

Perspektivdə Azərbaycan Gürcüstanla nəqliyyat sektorunda əməkdaşlığını daha da genişləndirmək əzmindədir. Məlumdur ki, Gürcüstanın Qara dəniz sahilində Kulevi limanı var. Həmin limanın genişləndirilməsi nəzərdə tutulur. Ölkəmiz həmçinin Gürcüstanın yeni infrastruktur layihələrinin yaradılmasında maraqlı olduğunu bildirib. O cümlədən Qara dənizdə Anakliya limanının inşası ilə bağlı müzakirələr aparılır. İki ölkə arasında yeni gömrük-keçid məntəqəsinin yaradılması daşımaların davamlı olaraq artması ilə şərtlənir.

Mübariz ABDULLAYEV

Azərbaycanlı kosmonavt: Türkiyə və Azərbaycan bayraqları ilə kosmosa çıxmaq mənim üçün çox fərqli mənə daşdı

Türkiyənin azərbaycanlı kosmonavtı Tuva Cihangir Ataseverin AZƏRTAC-a müsahibəsi:

- Tuva, Yerə bir daha xoş gəlmisiniz. Azərbaycana və Türkiyəyə böyük qürur yaşatdınız. Buna görə, sizə təşəkkür edirik və sizi təbrik edirik. Uçdunuz və sə-

madan dünyaya baxdınız. Nə hiss etdiniz?

- Kosmosa gedən yolda əsasən bir neçə dinamik proses baş verdi. Birincisi, daşıyıcı təyyarədən ayrılmağımız, daha sonra raket mühərrikinin alovlanaraq işə düşməsi və bir dəqiqəlik qısa müddətdə 3 Ma, yəni 3 qat səs sürəti ilə yuxarı çıxmağımız olduqca dinamik proses idi. Təbii ki, oradakı hisslər,

duygular, həyəcanlar çox yüksək idi. Raketin mühərriki susduqdan sonra mikrogravitasiya (çəkisizlik) vəziyyəti yarandıqı zaman mən dərhal üzərimdəki təcrübə vasitələri ilə bağlı bezi işlər görməli idim. İlk 30-40 saniyə arasında onlarla məşğul oldum. Onlar bitdikdən sonra kəmərimi açıb uçuşa başladığıda bunun uşaq kimi həyəcanını yaşamaq şansını əldə etdim. Olduqca özəl bir təcrübə idi. Mikrogravitasiya, çəkisiz olmaq Yer üzərində yaşaya biləcəyimiz bir təcrübə deyil. Havada quş kimi uçsan, amma bunu qanadların olmadan edərsən. Bu, çox böyük zövqverici hissdır. Kabinənin içərisində bezi yerlərdən tutub özünü tənzimləməyə çalışmaq çox qəribə, öyrəşmədiyimiz bir vəziyyətdir. Aşağı və ya yuxarı yoxdur. Yerdə qravitasiya səbə-

zın yaşam standartlarını yuxarı daşıya biləcəyimiz gələcəyi bizə göstərəcəyinə çox ümid edirəm.

- Bas, bayraqlarla bağlı planınız nədir?

- Bildiyiniz kimi, Türkiyə bayrağını mənə Prezidentimiz Rəcəb Tayyib Ərdəğan 2023-cü ildə İstanbulda keçirilmiş və bizi Türkiyəyə və bütün dünyaya elan etdiyi TEKNOFEST-də təqdim etmişdi. Birini Alper Gezeravcıya, digərini də mənə vermişdi. Bayraqla bağlı planım odur ki, Türkiyəyə qayıtdıqdan sonra prezidentimizə geri verim. Azərbaycan bayrağı ilə bağlı işə planım odur ki, onu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təqdim edib, bütün Azərbaycan xalqına göstərim.

- Kosmosda bəzi elmi təcrübələr aparacağınız qeyd edilmişdi. Nə kimi təcrübələr keçirilirdi və bunların nəticələri nədən ibarətdir?

- "Qalaktik 7" missiyası çərçivəsində 7 fərqli elmi təcrübə həyata keçirildi. Bunlardan 3-ü xüsusi olaraq hazırlanmış uşuq geyimim üzərində kosmosa daşdığım təcrübələr idi. 4-ü isə insan fiziologiyası təcrübəsi olaraq əldə etdiyimiz araşdırmalar idi. Bunlar bu uçuşun insan bədənində nə kimi dəyişikliklər yaratdığını ortaya qoymağı hədəfləyən, hüceyrədən-kənar veziküllərdən metabolik dəyişikliklərə, genetik xəritəmizdə, genlərimizdə formalaşan metamorfozlardan bir qrup xorçəng hüceyrələrinin davranışlarına qədər geniş miqyasda araşdırmalar apardığımız 4 insan fiziologiyası təcrübəsidir. Bunların hər birinin nəticələri həm Türkiyəyə, həm də dünyadakı kosmos ədəbiyyatına, elmi ədəbiyyata çox vacib töhfələr verəcək. Beyindəki qan dövranını təhlil etdiyimiz təcrübə ilə ilk dəfə kosmik uçuşun bütün mərhələlərində beynin prefrontal korteks bölgəsində qan yayılması və oksigenin ölçməsi həyata keçirildi və eyni zamanda araşdırmaçılar uçuşun bütün mərhələlərində CSF adlandırılan onurğa iliyi mayesinin kəllə stümüyündəki təzyiq dəyişiminə təsirini təhlil etmək şansını əldə etdilər. Normalda astronautlar kosmosa uçarkən başlarına bu cür qurğuların yerləşdirilməsi uyğun olmağa bilər. Amma "Unity" ilə həyata keçirdiyimiz bu missiyada bunu edə bildik və həm yüksək qravitasiyaya məruz qaldığımız, həm də mikroqravitasiyaya keçid anlarında beynin içərisində təzyiq dəyişməsi və onurğa iliyi mayesinin buna təsiri ilk dəfə araşdırılaq ortaya qoyulacaq. Eyni şəkildə sağ ayağımda daşdığım insulın qələmi testi ilə ilk dəfə mikroqravitasiya şəraitində 2 fərqli doza ötürmə mexanizmi olan insulın qələminin dozaları tənzimlənərək müvafiq toplama qablarına ötürüldü. Araşdırmaçılarımız bu doza köçürmələrinin effektivliyini təhlil et-

məklə insanların, xüsusilə diabet xəstələrinin gələcəkdə dünya orbitində inşa ediləcək bir sıra ticari kosmik stansiyalarına gedərək daha uzun yaşamasına imkan yaradacaq təcrübələri reallaşdırdılar. Bir digər avadanlıq təcrübəmiz isə sağ qolum üzərində daşdığımız Orta Doğu Texniki Universitetinə məxsus radiasiya ölçmə cihazı idi. Bilirsiniz ki, bir çox azərbaycanlı tələbə də bu universitetdə təhsil alaraq həm Azərbaycanda, həm Türkiyədə texnologiyı inkişaf sahəsində çalışır. Bu təcrübə ilə uçuşun bütün mərhələlərində nə qədər ionlaşmış radiasiyaya məruz qaldığımız öcölüldü. Araşdırmaçılarımız bu nəticələri önmümüzdəki aylarda ortaya qoymuş olaçaqlar.

- Bundan sonrakı planlarınız nədən ibarətdir və gənclərə nə tövsiyə edirsiniz?

- Düşünürəm ki, həm Türkiyə, həm də Azərbaycan qravitasiyada istehsal fəaliyyətlərinə üstünlük verməlidir. Dünyada bəzi kompleksləri və bir çox materialları effektiv şəkildə istehsal edə bilmirik. Çünki yerdəki cazibə qüvvəsi xarab olmağa daha meyilli materialların istehsal imkanını aradan qaldırır.

Alen Simonyana xatırlatma

İcma: Ermənistan hakimiyyəti azərbaycanlıların təhlükəsiz şəkildə qayıdışını təmin etməlidir

NARDAR

Son günlər Ermənistan hökuməti və parlament rəhbərliyi Azərbaycana qarşı konstitusion səviyyədə ərazi iddiasını aradan qaldırmaqdan imtina edən və sülh prosesini pozmağa yönələn bəyanatlar verir. Ermənistan parlamentinin sədri Alen Simonyan da ölkəsinin həm beynəlxalq hüququn tələbi olaraq, həm də sülh prosesinin məntiqindən irəli gələrək atmalı olduğu addımları inkar edib və Azərbaycanı "etnik təmizləmə", "soyqırımı" törətməkdə ittiham etməyə cəhd göstərib.

Əslində, Simonyanın bu iddialarının heç bir əsası yoxdur. 30 il ərzində Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti yürüdən məhz Ermənistan olub. Bu siyasət nəticəsində ölkəmizin ərazisinin 20 faizi işğal olunmuş, 1 milyondan çox insan doğma yurdlarından didərgin düşmüşdü. Bu dövr ərzində erməni tərəfi işğal etdiyi ərazilərimizdə vandalizm həyata keçirib, bütün yaşayış məntəqələri və digər infrastrukturlar yerlə-yeksan edilib, tarixi, mədəni və dini abidələr dağıdılıb, eləcə də təbiəti böyük ziyan vurulub. İşğal zamanı ermənilər xalqımıza qarşı Xocalı soyqırımını kimi kütləvi qətləmin törətdilər. 30 il ərzində aparılan sülh danışıqları da rəsmi İrəvanın qeyri-konstruktiv mövqeyi səbəbindən heç bir nəticə vermədi və Azərbaycan öz hərbi gücünə torpaqlarını işğaldan azad etməyə məcbur oldu.

Qarabağda yaşamış ermənilərin bu ərazini tərk etməsinə gəlincə, Simonyanın id-

dialarının əksinə olaraq burada heç bir etnik təmizləmədən söhbət gedə bilməz. Çünki bütün dünyaya məlumdur ki, ermənilər könnüllü surətdə Qarabağı tərk ediblər. Hətta prosesin baş ermənilərin rəyini öyrənib və onlar da açıq şəkildə Azərbaycan tərəfindən heç bir təzyiq məruz qalmadıqlarını, öz istəkləri ilə Ermənistana getdiklərini söyləyirdilər. Əslində, sadə əhalini Ermənistan rəsmiləri və separatçıların nümayəndələri ərazini tərk etməyə sövq edirdilər. Məqsəd isə Azərbaycanı "etnik təmizləmə" siyasəti aparmaqda ittiham etmək və bu amildən ölkəmizə qarşı beynəlxalq müstəvidə istifadə etmək idi.

Lakin bütün prosesin dünya ictimaiyyətinin gözü qarşısında baş verməsi, o cümlədən bölgədə monitorinq aparən BMT missiyasının hansısa etnik təmizləmənin, mülki əhaliyə qarşı zorakılığın baş vermədiyini açıqlaması Ermənistanın və onun havadarlarının niyyətini puç etdi. Bütün bunların fonunda A.Simonyanın məlum açıqlaması sabun köpüyündən başqa bir şey deyil.

Əslində, Simonyan indiki Ermənistan ərazisindən zorla qovulmuş yüz minlərlə azərbaycanlının hüquqlarından danışsa, daha yaxşı olar. Gerçek etnik təmizləmə siyasəti məhz Ermənistan hakimiyyəti tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilib. Məsələ ilə bağlı Qərbi Azərbaycan İcmasının bəyannamədə vurğulandığı kimi, Alen Simonyan destruktiv iddialar irəli sürmək əvəzinə Ermənistandan azərbaycanlıların zorla qovulması, deportasiyası zamanı Qarakilsə, Basarkeçər, Qafan və digər yerlərdə azərbaycanlılara qarşı törədilmiş insanlıq əleyhinə cinayətlərə görə ölkəsinin məsuliyyətini etiraf etməli, qovulmuş azərbaycanlıların ləyaqətli və təhlükəsiz şəkildə qayıdışının təmin edilməsi daxil olmaqla, onların hüquqlarının bərpa edilməsi üçün çalışmalıdır.

Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistan hakimiyyətinin qarşısındakı yolu seçərək, regionda sülh perspektivlərini qeyri-müəyyən məcraya sürükləməsinə pisləyib və dünya ictimaiyyətinin Ermənistanın konstruktiv xətt tutması üçün bu ölkəyə təzyiq göstərməyə çağırır.

Birrəqəmli inflyasiya davam edəcək

“Standard & Poor’s” yaxın 2 ildə ölkəmizdə aşağı qiymət indeksinin qorunacağını proqnozlaşdırır

“Standard & Poor’s” (“S&P Global Ratings”) beynəlxalq reyting agentliyi açıqladığı yeni sonəddə Azərbaycanda 2024-cü il üzrə orta illik inflyasiyanın 3 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırıldığını bildirir. Agentliyin hesabına, həmçinin 2025-2027-ci illərdə orta illik inflyasiya göstəntilərinin 3 faiz olacağını bildirir. Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) proqnozlarında Azərbaycanda orta illik inflyasiya 2024-cü ildə 3,5 faiz, 2025-ci ildə 5 faiz 2029-cu ildə isə 4 faiz təşkil edəcəyinə dair qeydlər öz əksini tapıb. Eləcə də, Dünya Bankı ölkəmizdə inflyasiyanın 2024-cü ildə 3 faiz, 2025-ci ildə 3,5 faiz, 2026-cı ildə 4 faiz olacağını ehtimal edən açıqlama ilə çıxış edib. Həmçinin, Asiya İnkişaf Bankının proqnozlarına əsasən, Azərbaycanda orta illik inflyasiya 2024-cü ildə 5,5 faiz 2025-ci ildə isə 6,5 faiz olacağına dair proqnozlar yer alır.

Azərbaycan hökumətinin inflyasiya ilə bağlı proqnozları da qeyd edilən beynəlxalq qurumların ehtimallarına yaxındır. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına da cari ildə inflyasiyanın təxminən 5,3 faiz olacağına dair proqnozlar öz əksini tapıb. Cari ilin yanvar-aprel aylarında istehlak qiymətləri indeksi 2,4 faiz təşkil edib ki, bu da illik inflyasiyanın daha da aşağı düşəcəyinə işarə edir. Mərkəzi Bankın (MB) 2024-cü ildə inflyasiya göstəntiləri ilə bağlı proqnozunda isə qiymət indeksi 2024-2025-ci illərdə 4 faiz olacağı əksini tapıb. MB hesab edib ki, məvduci məhsuldarlığın sürəti və bazar təhlilləri inflyasiyanı artırıcı və azaldıcı risklərinin bir-birini tarazlaşdırdığını göstərir və inflyasiya proqnozları azalan istiqamətdə dəyişir.

İnflyasiya ilə bağlı təhlillər onu göstərir ki, 2024-cü ilin yanvar-aprel aylarında ərzaq məhsullarının qeyri-ərzaq məhsulları ilə müqayisədə qiyməti daha az artıb. Yəni,

idxal inflyasiyası arxa plana keçib və birbaşa ümumi inflyasiya dəyərinə təsir göstərən faktor aradan qalxıb. Belə ki, 2024-cü ilin martında inflyasiya illik əsasda 0,3 faiz, o cümlədən qeyri-enerji qiymətləri üzrə 2,4 faiz ucuzlaşıb. BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) məlumatına görə isə ərzaq qiymətləri indeksi martda illik əsasda 7,7 faiz aşağı düşüb. Bütün bunlar qiymət indeksinin ilin sonuna qədər səngiməsi üçün əsas faktorlardan biri kimi səngiməsinə işarədir.

Hazırkı sabit inflyasiya iqtisadi və sosial baxımdan əlverişlidir. İlk növbədə, inflyasiyanın səngiməsi sosial baxımdan əhalinin gəlirlərinə, yığımlarına və aylıq məaaşlarına müsbət təsir göstərir, onların aylıq xərcləri inflyasiyanın yeməinə çevrilir.

Ona görə də hökumət inflyasiya faktorlarını təhlil edərkən inzibati alətləri də yaddan çıxarmaq niyyətində de-

yiylə anti-inflyasiya tədbirləri 2023-cü ildə strateji məqsəd kimi müəyyən edildiyindən bu kurs 2024-cü ildə də prioritet kimi diqqətdə saxlanılacaq. İqtisadi siyasətin əsas çərçivə hədəflərinə uyğun olaraq bütün iqtisadi qurumlar yenə də işə koordinasiya edilib.

Çünki global bazara tam arxayın olmaq olmaz, bölgədə geosiyasi mürkəb proseslər hələ də davam edir ki, bu risklər inflyasiyanı yenidən dəyişdirə bilər. Belə ki, xarici mühitin yüksək həssaslığı, dünyada geosiyasi və geoiqtisadi vəziyyətin daha da gərginləşməsi, beynəlxalq logistika zəncirlərinin pozulması, bir çox ölkələrdə inflyasiyanın

hədəf səviyyələrindən yuxarıda qalması göstəntiləri, iqlim dəyişmələri səbəbindən temperatur artması və digər mənfəti xarici şoklar qiymətlərin əlavə artımına səbəb ola bilər. Rusiya-Ukrayna müharibəsinin yaratdığı şoklar bitməyib, Yaxın Şərqdə - İsrail və Fələstin arasında baş verən münaqişə də sona çatmayıb, bütün bunlar global bazarlara mənfəti təsirləri artırmaqla və qiymət dalğalanmalarına öz neqativ təzyiqini göstərməsi mümkündür.

Qeyd edək ki, Nazirlər Kabinetinin 15 iyul 2023-cü il tarixli sərəncamı ilə ölkədə inflyasiyanın iqtisadi artım üçün məqbul səviyyəyə endirilməsinin təmin edilməsi, inflyasiya proseslərinin nəzarətdə saxlanılması, eləcə də bu sahədə qurumlararası koordinasiyanın gücləndirilməsi məqsədilə zəruri tədbirlər görülməsi tapşırılıb və bu qərarın icrası təkcə 2023-cü ilə aid deyil. Məqsəd inflyasiyanın iqtisadi artım üçün məqbul səviyyəyə saxlamaq, endirilməsi, əhalinin gəlirlərinə təzyiqləri neytrallaşdırmaq olduğundan bu siyasət 2024-cü il üçün də aktualdır.

Birrəqəmli inflyasiyanın qorunub saxlanılması ilk növbədə, ölkədə biznesin iqtisadi və maliyyə imkanlarının sabitliyi və gəlirlərin dayanıqlığı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Xüsusilə də, neft sektorunun ümumi iqtisadi artımda payının azaldığı, qeyri-neft drayverlərinin hərəkətiliyinin yüksəldiyi indiki iqtisadi mərhələdə nəzarətdə saxlanılan inflyasiyanın iqtisadi fəallığın artmasında mühüm rol vardır. İkinci mühüm faktor sabit qiymətlərin sosial siyasətin dayanıqlılığına təsiridir. Son illər hökumət global inflyasiya təzyiqlərinin, idxal inflyasiyasının daxili bazara təsirlərini, xüsusilə də əhalinin sosial vəziyyətinə mənfəti fəsadlarını nəzərə alaraq sosial paketlər icra etdi. Son 5 ildə 4 sosial paketin qəbul olunmasında əsas hədəflərdən biri də məhz əhalinin sosial rifahının inflyasiya təzyiqlərindən qorunması idi. Beləliklə, növbəti ildə inflyasiya ocaqlarının söndürülməsi nəticəsində sosial sahədə müsbət meyllərin təmin edilməyə şərsizdir.

Ona görə də, 2024-cü il ərzində hökumət anti-inflyasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi ilə bağlı təxərrüslənməz tədbirlərinə uyğun olaraq, bir sıra iqtisadi alətlərdən istifadə saxlanılacaq. Ötən il kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsulları ilə əlaqəli sahələr üzrə gömrük rüsumları, vergi güzəştlərinin verilməsi, bir sıra xərclərin optimallaşdırılması, həmçinin monetar və fiskal siyasətin sıx əlaqələndirilməsi istiqamətində görülmüş səmərəverici tədbirlər yenə də çağırış kimi iqtisadi blokun masasında olacaq.

ELBRUS

90 faizi paytaxtda, 10 faizi rayonlarda...

İpoteka kreditlərinin coğrafiyası həm də iqtisadi rayonlardakı maaş fərqinə görə dəyişir

2024-cü il yanvarın 1-nə Azərbaycanda ipoteka kreditləşməsinin regional üzrə təsnifatı açıqlanıb. İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun (İKZF) məlumatına əsasən, hesabat dövrünə ölkədə tələbədən artıq girov qoymaı istisna etmədən ipoteka kreditlərinin ümumi həcmi illik müqayisədə 11,4 artaraq 3 milyard 301 milyon manata çatıb.

İpoteka kreditlərinin 90,6 faizi və ya 2 milyard 989,381 milyon manatı Bakının payına düşüb ki, bu da, illik müqayisədə 12,1 faiz çoxdur. Regionların payı isə 10 faizdən də aşağıdır. Sumqayıt və Gəncə şəhərlərini çıxsaq, rayonlarda ipotekaya çıxış demək olar ki, yox düşəcəkdir. Belə ki, ipoteka kreditlərinin 5,2 faizi Sumqayıtda, 2,1 faizi Gəncənin payına düşür. Yerdə qalan 2,2 faiz nisbətində kreditlər respublikamızın digər rayonlarının payına düşür ki, bu da maliyyə məbləği baxımından 72,9 milyon manat deməkdir. Ölkə üzrə ümumilikdə 3,3 milyard manat həcmində ipoteka portfelinin cəmi 72 milyon manatın rayonlarda cəmləşməsi bölgələrdə ipoteka sisteminin zəif işləməsinə göstərir.

İpoteka kreditlərinin əsas etibarilə paytaxtda cəmləşməsinin başlıca səbəblərindən biri burada məaaşların məbləğinin daha yüksək olmasıdır. Bölgələrdə yaşayan insanların əməkhaqqı ilə paytaxtdakı çalışanların əməkhaqqı arasında fərqlə bağlıdır. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, 2024-cü ilin aprel ayına qədər olan dövrdə Bakı şəhərində çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı təxminən 1243,7 manat təşkil edib. Paytaxtın rayonları arasında da məaaş fərqləri mövcuddur və ən yüksək əməkhaqqı Pirallahı və Səbail rayonundadır, təxminən 2100-2250 manata bərabərdir. Sonrakı yerlərdə Qaradağ, Xəzər, Xətai, Nəsimi, Nizami, Nərimanov rayonlarıdır. Paytaxtın ən az məaaş təmin olunan rayonu Binəqədir (819 AZN). Ümumilikdə, Bakı şəhərində ən yüksək məaaş neft və sənaye, bank-maliyyə, rabitə sahələrindədir.

Rayonlarda isə əmək haqqının məbləğinə görə daha yaxşı olan rayonları filiz və qızıl qızılqlarının yerləşdiyi Daşkəsən (955 manat) və Gədəbəy (750 manat) rayonlarıdır. Sumqayıt və Şuşa da yaxşı əməkhaqqı ilə təmin edilən rayonlardandır. Başqa rayonlarda orta aylıq əməkhaqqı təxminən 550-650 manat arasında dəyişir. Ən az məaaş olan rayonları isə Qax, Balakən, Xızı və Beyləqandır, burada orta aylıq əməkhaqqının məbləği təxminən 450-550 arasındaıdır.

Sözsüz ki, əməkhaqqının yuxarı və aşağı olması amili paytaxtda daha çox ipotekaya çıxışı stimullaşdırır. Çünki ipoteka kreditlərinin geri ödənilməsi imkan

verənə alınmaqla ipotekanın şərtlərini regional üzrə yumşaldılması zərurətlərini də aktuallaşdırır. Qeyd edək ki, bölgələrdə yaşayan müxtəlif sosial kateqoriyaların ipotekaya əlçatanlığının təmin edilməsi uzun müddətdir ki, müzakirə olunur. Bununla bağlı “İpoteka haqqında” qanuna yeni dəyişikliklər layihəsi də hazırlanıb və Milli Məclisə təqdim olunub. Dəyişikliklər əhalinin mənzilə olan tələbatını ödəmək, yaşayış şəraitini yaxşılaşdırmaq məqsədilə ipoteka kreditlərinin çıxışın asanlaşdırılmasını nəzərdə tutur və müxtəlif sosial kateqoriyaların kredit alması imkanlarını sadələşdirməsi təklif olunur. Belə ki, digər sahələr üzrə çalışanların ipoteka götürməsi üçün şərtlərin yumşaldılması, həmçinin, bölgələrdə yaşayışlara verilən ipoteka ilə paytaxtdakı ipoteka kreditləri arasında fərq təbiiq edilməsi təkliflər sırasındadır. Həmçinin, regionlarda yaşayan gənclərin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması üçün dövlət vəsaiti hesabına güzəştli mənzillərin inşa edilməsi və onlara daha sürətli kreditin təbiiq edilməsi təkliflər sırasındadır. Həmçinin, regionlarda yaşayan gənclərin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması üçün dövlət vəsaiti hesabına güzəştli mənzillərin inşa edilməsi və onlara daha sürətli kreditin təbiiq edilməsi təkliflər sırasındadır. Həmçinin, regionlarda yaşayan gənclərin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması üçün dövlət vəsaiti hesabına güzəştli mənzillərin inşa edilməsi və onlara daha sürətli kreditin təbiiq edilməsi təkliflər sırasındadır.

Bütün bunlar bir daha fondun kredit coğrafiyasının paytaxtdan regionalara yönləndirilməsi və sosial kateqoriyaların durumu

əməkhaqqının yuxarı və aşağı olması amili paytaxtda daha çox ipotekaya çıxışı stimullaşdırır. Çünki ipoteka kreditlərinin geri ödənilməsi imkan

verənə alınmaqla ipotekanın şərtlərini regional üzrə yumşaldılması zərurətlərini də aktuallaşdırır. Qeyd edək ki, bölgələrdə yaşayan müxtəlif sosial kateqoriyaların ipotekaya əlçatanlığının təmin edilməsi uzun müddətdir ki, müzakirə olunur. Bununla bağlı “İpoteka haqqında” qanuna yeni dəyişikliklər layihəsi də hazırlanıb və Milli Məclisə təqdim olunub. Dəyişikliklər əhalinin mənzilə olan tələbatını ödəmək, yaşayış şəraitini yaxşılaşdırmaq məqsədilə ipoteka kreditlərinin çıxışın asanlaşdırılmasını nəzərdə tutur və müxtəlif sosial kateqoriyaların kredit alması imkanlarını sadələşdirməsi təklif olunur. Belə ki, digər sahələr üzrə çalışanların ipoteka götürməsi üçün şərtlərin yumşaldılması, həmçinin, bölgələrdə yaşayışlara verilən ipoteka ilə paytaxtdakı ipoteka kreditləri arasında fərq təbiiq edilməsi təkliflər sırasındadır. Həmçinin, regionlarda yaşayan gənclərin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması üçün dövlət vəsaiti hesabına güzəştli mənzillərin inşa edilməsi və onlara daha sürətli kreditin təbiiq edilməsi təkliflər sırasındadır. Həmçinin, regionlarda yaşayan gənclərin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması üçün dövlət vəsaiti hesabına güzəştli mənzillərin inşa edilməsi və onlara daha sürətli kreditin təbiiq edilməsi təkliflər sırasındadır.

Bu siyasətin reallaşması üçün maliyyə imkanları yetərlidir, İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun mövcud maliyyə portfeli imkan verir ki, bölgələrdə paytaxt arasında fərqli ipoteka şərtləri təbiiq olunsun. Bunun üçün beynəlxalq ipoteka bazarlarındakı vəziyyəti və təcrübənin öyrənilməsinə də zərurət vardır. Nəticədə bu təkliflərin öz həllini tapması bu kreditlərdən faydalana biləcək şəxslərin dairəsinin genişlənməsinə və yeni ipoteka məhsullarının təbiiqinə səbəb ola bilər. Bu baxımdan sözügedən qanun layihəsində nəzərdə tutulan təkliflərin qəbul olunması ipotekanın əsas tərəfdarı olan vətəndaşların mənafehinə xidmət etməklə, ümumi ipoteka siyasətinin yumşaldılmasına imkan verəcək.

E.CƏFƏRLİ

Azərbaycanın suverenlik prinsipinə əsaslanan ədalətli mövqeyi

Gürcüstan Azərbaycanın nümunəsini təkrarlayacağı mı?

Mübariz FEYİZLİ

Fransanın siyasi imici məhv oldu...

yanın esas siyasi gündəminə münasibətdə tədrisə mövqə birmənalı qarşılanmayıb - məsələn, 2020-ci ildən, hələ birinci prezidentlik dövründən, Azərbaycana və öümümilikdə Cənubi Qafqaza münasibətdə tədrisə qeyri-adekvat mövqə Makron üçün "öz ipini kəsməyə" bərabər sayıldı. Məhz bu dövrdən başlayaraq Makronun siyasətində Fransa hakimiyyətinin qeyri-demokratik imic qazanması, beynəlxalq təşkilatlarda ard-arda siyasət məğlubiyyəti

yöt yaşaması, hətta nəzarətin-
də olan Frankofoniya içsirlən-
dində belə "sözünün işlənilmə-
məsi" hər şeydən xəbər verən-
di. Ermənistən silahlılandırı-
lmasındaki fəal iştirakı, Cənub
Qafqazda sabitliyin, sülhün
formalaşdırılmasına yaratdığı
mənəvi rəsmi Parisin qeyri-
demokratik imicini açıq şəkil-
də ortaya qoydu. Buna paralel-
 olaraq daxili problemlərin ar-
ması, islamofobiya, irqçilik,
dözümsüzlük kimi qeyri-bəşər-
şüurlara və prinsiplərə üstün-

onun ekvivalentiyik”, - o vurğulayıb.

P.SADAYOĞLU

Aldadıcı başlıqlar...

Oxucu auditoriyasının hüquqları pozulur

**Məqalə “Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi”nin maliyyə
dəstəyi ilə
“Fikir, söz və məlumat
azadlığının, plüralizmin
inkişaf etdirilməsi”
istiqlaməti üzrə
hazırlanmışdır**

Yeganə BAYRAMOVA

Makronun siyasi iflası...

Fransada parlament buraxıldı

Makronun son 2 ildə dün-

yanın esas siyasi gündəminə münasibətdə tədrisə mövqə birmənalı qarşılanmayıb - məsələn, 2020-ci ildən, hələ birinci prezidentlik dövründən, Azərbaycana və öümümilikdə Cənubi Qafqaza münasibətdə tədrisə qeyri-adekvat mövqə Makron üçün "öz ipini kəsməyə" bərabər sayıldı. Məhz bu dövrdən başlayaraq Makronun siyasətində Fransa hakimiyyətinin qeyri-demokratik imic qazanması, beynəlxalq təşkilatlarda ard-arda siyasət məğlubiyyəti

Açıq fərq...

Fransa müstəqil diplomatik təsirə malik deyil, çünki o, Avro-Atlantik məkanın koloniyalarından biridir və ABŞ-nin ştatları ilə eyni mövqeyə malikdir. "Fransa beynəlxalq nüfuzunu tama-

milə itirir, çünki müstəmləkə heç vaxt müstəqil diplomatiya yürüdə bilməz. Fransa Avro-Atlantik imperiyasının müstəmləkəsidir. Florida ştatının diplomatiyası yoxdur və bu gün biz

Seçki həftəsinin texniki qüsurları

“Qoca qitə”də islamofobiya genişlənəcək

Ötən həftə Avropa Parlamentinə səsvermə prosesi bir sıra reallıqları yenidən göz önünə çıxardı - “qoca qitə”nin hər yerdə “axtardığı” ideal seçki prosesinin ən kiçik zərrəsi belə son səsvermədə tapılmadı. Ayrı-ayrı ölkələrin “təcrübəsinə” baxıldıqda ideoloji mənzərəni belə təsvir etmək mümkündür - Avropa özünün tənəzzülünü yeni sağ mərkəzçi qrupların qələbəsi, ultramillətçilərin önə çıxması ilə “refrəş” etməkdədir. Bu isə nəticə etibarı ilə yeni dönmədə islamofobiyanın, irqi ayrı-seçkiliyin, düzmsüzlüyün fərqli istiqamətlərdə daha yüksək sürətlə yayılmasına yol açacaq. Onsuz da, Fransa və bu kimi ölkələrdə miqrantlara münasibətdə “Avropa avropalıları üçündür” şüarının səsləndirilməsi və ideoloji əsasla çevrilməsi, fərqli irqə mənsub insanların səbəbsiz şəkildə təqib olunması, hətta qətlə yetirilməsi kimi presedentlər əhalə almışdı - artıq, bu addımlar “hakimiyyət ideologiyası ilə səsleşdiyi” üçün heç kimə təəccüblü görünməyəcək.

Sağ mərkəzin “pirr qələbəsi” ...

Bəli, seçkilərin nəticələri gözəldiymi formadadır - onsuz da Avropa Parlamentinə (AP) seçkilər öncəsi ekspertlərin verdikləri proqnozlar heç də nikbin nəticələrə söykənmirdi. Son aylarda, hətta illərdə Avropa Parlamenti üçün spesifikləşmiş korruptsiya və rüşvət qalmaqalları, qərəzli “lobbiçilik” seçkilərin nəticələri üçün “məşq” kimi xarakterizə olunurdu. Başqa sözlə, bəzi deputatların növbəti “seçki siyahısı”nda təmsil olunmaq üçün xüsusilə fəal erməni lobbisinə boyun əydiyi, qərəzli çıxışlar etməsi, hətta qondarma qətnamələrə “qol çəkməsi” belə gözə dəyirdi. Bu isə seçkinin nəticələri ilə bağlı ürəkəcan vədlər ortaya qoymurdu.

Nəhayət ki, başa çatən seçkilərin nəticələri hər şeyi ortaya qoyur - Almaniyada belə ifrat sağçı partiya olan “Almaniya üçün alternativ” səslərin 16 faizə yaxınını qazanaraq Avroparlamentdə 15 yer qazanıb. Belçikada isə mandatların 3-nü sağçılar, 3-nü isə liberal-lər qazanıb. Hətta baş nazir Aleksandr De Kros seçkilərdən sonra istefa verib. İspaniyada isə sağ mərkəzçi müxalif partiya Xalq Partiyası avroparlamentdə 22 deputatla təmsil olunmaq haqqını əldə edib. Siyahıdakı dövlətlərə ayrı-ayrılıqda baxdıqda bir daha böllü olur ki, seçkilərin nəticələri Avropa üçün nələr vəd edir...

Seçki pozuntuları...

Seçkilər həm də çoxsaylı texniki qüsurları ilə yadda qalıb. Məsələn, xarici mətbuatın məlumatına görə, Estoniyada onlayn səsvermə saytlarında texniki nasazlıqlar baş verib. Yüklənmə üçün lazım olan proqramla bağlı problem yaranıb. Seçki idarəetmə xidməti-

xılmaya görə 80 avroya, dördüncü və sonrakılara görə 2 min avroya qədər cərimə ilə cəzalandırılır. Bu norma bütün səviyyədə seçkilərə aiddir. Amma şəhər kənarında yaşayan şəxslərə verilən dövətnamələr Belçikada xüsusilə çoxluq təşkil edən ildizlər (molyuskalar) tə-

nin bəzi funksionerləri bununla bağlı açıqlama vermək məcburiyyətində qalıblar.

Ən böyük texniki problemlər isə Belçikada yaşanıb. Ölkə sakinləri Avropa Parlamentinə və ölkənin federal parlamentinə seçkilər zamanı problemli üzləşiblər. Bu barədə DHnet portalı məlumat yayıb. Vurğulayaq ki, qanuna görə, seçicilər çağırış vərəqəsi ilə seçkilərə dəvət olunur - Belçikada seçkilərdə iştirak məcburidir və bu qaydanın pozulması birinci buraya

rəfəndən yeyilib. Beləliklə, bir çox seçiciyə verilən səsvermə kağızı ünvanına belə çatmayıb. Eyni zamanda, seçkinin gedişi müddətində kompüterlər söndürülüb. Bir neçə dəfə baş verən bu hadisə zamanı həm səsvermə prosesi dayanıb, həm də sosial şəbəkələrdə yayılan məlumatlara görə, rəqəmlərdə dəyişikliklər hiss edilmişdi. Bu isə nəticə etibarı ilə seçkilərin şəfəfliyinə kölgə salan amil kimi qeydə alınıb.

SADİQ

Keşiş Baqrat “sürpriz” edə bilmədi... 11 iyun üçün yeni “vədlər” verilib

Ermənistan da daxili siyasi gərginlik davam edir. Azərbaycanla Ermənistan arasında sərhədlərin delimitasiyası ilə bağlı razılıq əldə olunmasından sonra baş nazir Paşinyan qarşı etiraz aksiyaları keçirilir. Bu aksiyalara aprelin sonlarından Tavuş vilayətində start verilib. Daha sonra “Vətən namına Tavuş” hərəkatının rəhbəri olan Erməni Apostol Kilsəsinin Tavuş yeparxiyasının rəhbəri, arxiyepiskop Baqrat Qalstanyanın təklifi ilə kütləvi aksiyalar paytaxt İrəvanda və digər bölgələrdə də təşkil olunub.

Paytaxtda sonuncu mitinq isə iyunun 9-da keçirilib. Öncədən əhalini həmin aksiyaya çağıran Baqrat guya mitinqdə hakimiyyət üçün “sürprizlər” olacağını, 9 iyun mitinginin dönüş yaradacağını vəd etmişdi.

Etirazçı fəallər hesab edirdilər ki, həmin gün arxiyepiskop Baqrat vəziyyəti dəyişəcək həlledici çıxış edəcək. Bəziləri ehtimal edirdi ki, arxiyepiskop ölkədə siyasi böhran yaratmaq və növbədənəknar seçkilərə məcbur etmək üçün parlament müxalifətini istefaya çağıracaq. Digərləri isə gələcək hökumətin tərkibinin açıqlanacağını gözləyirdilər.

9 iyun mitingini bütün gecə davam etdirdi, ancaq keşiş ermənilərə hansısa “sürprizlər” edə bilməyib. Sadəcə, Baqrat Qarabağı könüllü türk ermənilərinin sayəsində ak-siya iştirakçılarının sayını artırmağa çalışıb. Bundan başqa, İrəvanın bir sıra küçə və prospektləri bağlanıb, B.Qalstanyan isə gecəni başının dəstəsi ilə Baqramyan prospektində keçirib. Ərazidə cadırlar qarşıdırılıb və avtomobillər toplanıb. Yerli medianın yazdığına görə, “Respublika” meydanında baş tutan aksiyadan sonra Baqrat tərəfdarları ilə birlikdə Baqramyan prospektində yürüşə

başlayıb. Bir qrup etirazçı hökumət binalarına doğru hərəkət edib, lakin polis onların qarşısını kəsib. Sonra yürüş iştirakçıları Baqramyan prospektinə qayıdaraq, oturmaq aksiyası elan ediblər. Polis aksiyaya böyük ölçüdə müdaxilə etməsə də, etirazçıların hərəkətlərinin qanunsuz olduğunu bildirib və onların bir neçə istiqamət üzrə hərəkətinə dayandırılıb. Xüsusilə də parlament binasına daxil olmaq istəyənlərin qarşısı alı-

ğor tərəfdən, hakim partiyanın parlamentdə çoxluq təşkil etdiyini nəzərə alsaq, belə bir təklifin qəbul olunmayacağı əvvəldən məlumdur. Keşiş hərəkatının idda edib ki, Paşinyan İrəvana ordu hissələri yeritmək və onların vasitəsilə aksiyaları dağıtmaq istəyir: “Biz burada qalacağıq, cadırlar, maşınlar olacaq. Mən burada qalacağam, yəqin ki, siz də qalacaqsınız. Biz heç yere getməyəcəyik, onlar minlərlə əsgər göndərmək istəyirlər”.

Tez-tez Qarabağı türk etmiş ermənilərə mürciəti edən keşiş Qalstanyanın onların Ermənistanı qaçmasına görə separatçıları və onların başçıları deyil, Paşinyan hakimiyyəti günahlandırır. Bununla yanaşı, keşiş Azərbaycanın müharibənin hələ bitmədiyini deyir.

Ermənistan hakimiyyəti isə Baqrat Qalstanyanın hərəkatının getdikcə zəiflədiyini hesab edir.

Amma keşiş hərəkatları nın dəstəyi ilə mitinglərdə kütləviləyi təmin etmək üçün axtarışlarını davam etdirir. Göründüyü kimi, revanşist təfəkkürlü din xadimləri erməni cəmiyyətinin önündə gedir. R.Köçəryan və S.Sarkisyanın təmsilində revanşist siyasi müxalifətin Ermənistan cəmiyyətində heç bir nüfuzuna qabaqda verilib. İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrindən dərs almamayan bu revanşistlər Paşinyanı dəvirmək üçün müxtəlif variantlara əl atırlar. Lakin N.Paşinyan onlara qarşı müəyyən arqumentlər ortaya qoyur, xüsusilə son 20 ildə hakimiyyətdə olan qüvvələrin Ermənistanın gələcəyi üçün heç bir addım atmadığına ittiham edir. Ona görə də, hakimiyyət keşişin rəhbərlik etdiyi hərəkatı tezliklə zərərsizləşdirməyə çalışır.

Nardar BAYRAMLI

nib. Üç etirazçının saxlanıldığı qeyd olunub.

Arxiyepiskop 9 iyun mitingində “hərəkat”ın planları ilə bağlı 3 addım təqdim edib: Birincisi, iyunun 11-də saat 16:30-da hökumətin istefasını gündəmə gətirmək üçün parlamentin müxalifətçi deputatları ilə görüş keçiriləcək. İkincisi, parlamentdən növbədənəknar sessiyanın keçirilməsi barədə qərar qəbul etmə tələb olunacaq. Üçüncüsü, “xalqın tələbi” əsasında parlamentin növbədənəknar iclasında hazırkı hökumətin istefasını və yeni hökumətin formalaşdırılması qərarla təsdiq etməlidir. Qalstanyan isə elan edib ki, iyunun 11-də müxalif siyasi qüvvələrin təşəbbüsü ilə parlamentin iclası keçiriləcək və hökumətin istefası məsələsi qoyulacaq. Hansı ki, həmin gün parlamentin növbəti iclası keçirilməlidir və burada növbədənəknar iclas məsələsi yoxdur. Di-

Gilənar qırğını Anton Pavloviç Çexovun “Albalı bağı” pyesi haqqında

əvvəli ötən sayımızda

Beləliklə, qocaq, ağıllı, iş-bilən Lopaxin zamanın çağırışlarını eşitməyən, dövrənlə ayaqlaşmayan mülkədarları inandırmağa çalışır ki, vəziyyət qətiyyətlə çıxılmaz deyil. Çıxış yolu da budur: albalı bağını his-sələlərə bölüb şəhər adamlarına bağ yeri kimi kirayəyə vermək lazımdır, bunun üçün isə gilənar ağacları qırılmalı, ərazi təmiz-lənməlidir. Onsuz da albalı ba-ğı qazanc gətirmir, ağaclar iki ildə bir dəfə bar verir. Məsəl-həti dinləsələr, bu tədbir onlara hər il iyirmi beş min rubl qazanc gətirəcək (bu isə o zaman üçün çox böyük puldur), borc-xərclərini ödəyəcəklər, üstəlik, mülk əllərində qalacaq. Bun-dan ötrü onların yalnız bir qu-ruca sözü, razılığı lazımdır, qal-an işləri o özü düzüb qoşacaq. Vaxt gözləmir, torpaq hərəracə çıxarılmamış təcili qərar ver-mək lazımdır. Üstəlik, Lopaxin eşidib ki, varlı bir tacir albalı bağına müştəri çıxıb, buranı al-maq niyyətindədir.

Bacı-qardaş hər dəfə onun sözünü qulaqardına vurur. Qa-yeve hətta bu “ədəbsiz” təklifi-nə görə Lopaxinə həqarətlə ba-xır. Onlardan ötrü albalı bağını satışı çıxarmaq ata-babalarının ruhunu, keçmişlərini, müqə-dəs bildikləri nə varsa, hamısı-nı satmağa bərabərdir. Praktiki ağıl bacı-qardaşa tamamilə yad-yabançıdır, onlar belə gö-zəl bir bağı qazanc üçün bölüb-bölüşdürüb kirayəyə verməyi, estetik, mistik, müqəddəs bir varlığı bazar matahına çevirib piştaxtaya çıxarmağı çox baya-ğı, ucuz, hətta ayıb iş sayırlar. Qayev özündən fantastik plan-lar uydurur, gah Anyanı Yaros-lavdakı biliböhrənini yəminə gön-dürməklə, gah qız varlı bir adaxlı tapmaqla, gah da lotere-ya biletinin külli miqdarda udu-şa düşəcəyinə ümidini bağla-maqla vəziyyətdən çıxacağıları-nı xəyal eləyir. And içib bacısı qızlarını arxayın salmağa çalışır ki, mülkün əldən getməsinə, bağı satılmasına heç vaxtla yol verməyəcək. Təcrübəli Varya onun fantaziyasının do-zanı aşdığını anlasa da, sadə-lövh Anya dayısına inanır.

Ranevskaya isə düşünür ki, bütün bunlar onun günahlarının cəzasıdır. O, böyükklərin sözü-nə baxmayıb, dvoryan nəslindən olmayan birinə əvəz edib. Bu günahının müqabilində onun əri, özü demiş, “şampan içmə-kdən” ölüb. Az sonra qadın özü-nə məşuq tapıb, onun da cəza-sını oğlunun çayda batmasıyla alıb. Bundan sonra öz yurdunda duruş gətirə bilməyib, baş gö-türüb Fransaya getməklə dər-di-ni ovutmağa çalışıb. Məşuq da onun boğazından asılıb. Orada pullarını sağa-sola saman kimi səpələyiblər. Sonra məşuq olan-qalan pulları çırpıdırıb tə-zə məşuqəsinin yanına qaçıb. İndi də onu yenidən geri çağı-rır.

Ranevskaya ona yalvaran, onun ürəyini yumşaltmaq üçün xəstələndiyini yazan məşuqu-nun halına yanmağa başlayanda Petya Trofimov dəhşətə gəlir, elədiyi bütün əclafılıqlardan sonra bu alçağın qeydində qal-mağa qadını nə vadar elədiyini ondan soruşanda Ranevskaya özü-nə xas olmayan şəkildə əsəbiləşib Petyanı təhqir eləyir, deyir ki, həmin adamı sevir, ömürlük tələbənin belə şeylə-rdən başı çıxmaz, çünki otuz ya-şı haqlasa da, indiyyəncə bir sevgilisi olmayıb. Bütün əsər boyu biz Ranevskayanın tək bu məqamda səmimi qəlbədən əsə-biləşdiyini görürük, halbkü torpağı, mülkü əldən gedəndə belə o heç kimə qəzəblən-mir, yalnız ağlamaqla ürəyini boşal-dır.

Varya Anyanı Petyaya qıs-qandır, onların baş-başa qalması-na imkan verməməyə çalışır. Buna görə Trofimovu Varyadan xoşlanmır, qızı qıncıqlandırmaq, onun döyənəyini basdaltmaq üçün arabir onu “Lopaxina” de-yə çağırır. Ranevskaya Varyanı almağı Lopaxinə açıq şəkildə təklif eləsə də, tacir dilini sürü-yüb konkret cavab vermir, nala-mıxa döyür.

Trofimovu isə evlənmək

maraqlandırır, onun Anyaya münasibəti “sevgidən ucadır”. Hərçənd Lyubov Andreyevna Anyanı ona verməyə hazırdır, bir şərtlə ki, ömürlük tələbə təhsilini başa vurub təhməti üs-tündən götürsün, iş-güc, qa-zanc, nüfuz yiyəsi olsun. Petya qızın beynini doldurur ki, albalı bağı heç də müqəddəs deyil, onun ata-babası sadə adamların əzəbləri hesabına dolanıb; bu bağı hər meyvəsi bir kölənin, bir cəfakəşə mümkün qan sağıl-mış gözdür, bir sözə, bu ağacların gətirdiyi meyvə deyil, irin-qandır. “Bütün Rusiya bi-zim bağ-bağcamızdır” deyir Trofimov. Belə danışa-danışa Petya bağı qızın gözündən sa-lır, Anya açıq etiraf eləyir ki, daha albalı bağını sevmir, bu ağaclarla hayıfı gəl-mir.

Nəhayət, hərərac keçirilədiyi gün Ranevskaya malikanədə təmtəraqlı bal təşkil eləyir, olan-qalan pulunu da buna xər-cləyir. Belə bir ixtirak addımıla qadın yəqin şüursuz şəkildə özü-nü ağır xəbərdən siğortala-mağa çalışır. Qayevlə Lopaxin hərəracdan qayıdırlar. Albalı ba-ğı, əlbəttə, satılıb! Bəs alan kimdir? Əlbəttə, bir başqası yox, Lopaxin özü! Həmin varlı tacirlə gərgin yarışa girib, son-da qiyməti doxsan min rubla qaldırmaqla hərəracı udub.

Lopaxin heç vaxt olmadığı qədər xoşbəxtdir, bunu gizlət-məyə çalışmır da. Bir zaman onun ata-babası bu malikanədə nökrəçilik eləyib, onları mətbə-xə belə buraxmayıblar. İndi isə həmin babanın nəvəsi, həmin atanın oğlu dünyada misli-bə-ra-bəri olmayan gözəl bağı satın alıb. Artıq dövrən onun dövrə-nidir, albalı bağı onunundur! Lo-paxin albalı bağının misilsizli-yini ləzzətlə vurğulasa da, o misilsiz gözəllikdən zövq al-mağa vaxt ayırmadan ağacları təcili doğrmatmağa başlayır. On-dan ötrü vaxt qızılır.

Ranevskaya göz yaş tökür, ancaq nə fayda? Lopaxin deyir, axı mən sizə döndə-döndə yalvar-dım, çıxış yolu göstərdim, sizə məni dinləmədimiz. İndi artıq gecdir, heç nəyi geri qaytara bilməzsən. Varya hikkəsindən bir topa açarı yera, Lopaxinin ayaqları altına atır. Bu, o de-məkdir ki, qız daha bu mülkü idarə eləmək fikrində deyil. Şübhəsiz, bu hərəkətdən son-ra Lopaxin də ona belə bir təklif-də bulunmayacaq. Ancaq Varya hələ də gözləyir, boşal-maqda olan otaqda cürbəcür bəhanələrlə cəslənir ki, bəlkə buynuzu qarnında olan bu tacir dilə gələ. Tacirdənsə səs çıxmır.

Artıq oktyabr ayıdır. Köhnə sakinlər evi boşaldırlar. Bu evin hər daşı-divarı onlara əziz-dir, bu mülk də, o bağ da onla-rın həyatının mənası, həm də rəmzidir. Albalı bağı idillik za-manın, ağılıq dövrəninə sim-voludur. İndi bu dövrən bitib, tezliklə bağ qırılacaq, bütöv bir epoxanı özüylə aparacaq. Feo-dalizmdən kapitalizmə, dvor-yanların hökmran olduğu aristokrat dünyasından tacirlərin at oynatdığı burjua erasına keçid başlanacaq.

Ranevskaya ilə Qayev keç-mişi təmsil eləyirlər. Lopaxin indiki zamanın qəhrəmanıdır. Pyotr Trofimov (onun təsiri al-tında Anya da) gələcəklə yaşa-yır, ancaq onun gələcəyinə dair proqnoz vermək elə də asan deyil. Ranevskaya (eləcə də Qayev) romantik-idillik, Lopa-xin pragmatik-gerçəkçi, Trofi-mov (eləcə də Anya) sentimen-tal-şairinə dünyagörüşü təmsil eləyir.

Petya da bir növ boşboğaz-dır, daim işləməyin, zəhmət çəkməyin vacibliyindən dən vurur, özü isə heç bir iş gö-rmür. Onun sosialist olduğu, gə-ləcəkdə bolşeviklərə qoşulaca-ğı daha çox güman olunur. An-caq mən Trofimovu daha çox anarxist kimi, Bakuninin, Kropotkinin yetirməsi qis-mində təsəvvürümə gətiri-rəm. Onun sevgidən, ailedən “ucada” durmağa çalışması da bundan xəbər verir - anar-xist özü-nü dövlət, millət, cə-miyyət, din, təriqət, nəsil, ailə kimi anlayışlarla zəncirlə-məz, ondan ötrü mütluq fərdi

azadlıq hər şeydən üstün, hər şeydən dəyərlidir. Buna görə də Petyanın Anya ilə xoşbəxt ailə quracağına inanmaq çətin-dir.

Hamı dağılır. Artıq bağ-dan balta səsi gəlir, demək, al-balı ağaclarını doğramağa baş-layıblar. Ranevskaya xahiş elə-yir ki, o gedəncədən bağı yarala-masınlar. Qayev, Lopaxin, Tro-fimov xanımı yola salırlar.

Hamının səmti bəllidir: Ra-nevskaya Parisə, xain məşuqu-nun qulluğuna qayıdır, orada o, Yaroslavl-dakı nəvənin Anya üçün (qardaşı qızı dvoryanla ai-lə qurmadığına görə bibisi on-dan incikdir) göndərdiyi pulla bir müddət gün keçirəcək, pul qurtarandan sonra Rusiyaya qa-yıdıb qızıyla bir yerdə yaşaya-caq.

Varya tanış mülkədarın evində təsərrüfat müdiri kimi işə başlayacaq. Ərə getmək ona qismət olmayacaq. Gəlinlik ya-şı ötdəndən sonra Varya monas-tıra çəkilecək, çünki xidmət göstərmək onun fitrətindədir. İnsanlarla alınmırsa, Allahın qulluğunda durmaq lazımdır.

Trofimov Moskvaya yolla-nıb təhsilini başa vuracaq. Lo-paxin ona pul vermək istəşə də, Petya götürmür, özü-nü azad insan saydığına, başqalarının köməyindən asılı olmaq istə-mədiyini söyləyir.

Anya da Petyaya qoşulub gedəcək, Moskvada gimnaziya-yə girib oxuyacaq, yeni həyata qədəm qoyacaq.

Qayev bankda işə başla-ya-caq. Əlbəttə, ömrü bu yemi ağdan-qarayaya burmıyş Leonid Andreyeviç işini yarıtmayacaq, onu çox keçməmiş qulluqdan qovacaqlar.

Sırtıq, qəddar gənc lakey Yaşa da xanım Ranevskaya ilə birgə Parisə qayıdacaq. Lyubov Andreyevnanı bilmək olmaz, ancaq Yaşa bir daha nifrət bəslə-diyi vətəninə qayıtmayacaq.

Ola bilsin, xanımlarla xəya-lında bəhşə giren Dunyaşa bundan sonra Yepixodovu bə-yənib ona əvəz edəcək. Rusiya-nın yaxın gələcəyində onlara da yer tapılacaq, bir məsələ şübhəsizdir ki, Yepixodov inti-har eləməyəcək, ancaq dolu re-volveri daim cibində gəzdirə-cək. Bəlkə də həmin revolvərlə bolşeviklərə qoşulacaq.

Qalır qoca lakey Firs. Pye-sin finalı dəhşətlidir, mən han-sısa tragediyanın bu komediya-nın finalı qədər sarsıdıcı oldu-ğunu xatırlamıram.

Firsin halı yaxşı deyil, qoca bərk xəstələnib. Onu xəstəxa-naya aparmaq lazımdır, mənlus şəhər açılandan evdə bu barədə bir neçə dəfə söhbət gedib. An-caq Firs gözə dəymir. Anya so-ruşanda Yaşa qəsdən yalan da-nışıb onun xəstəxanaya aparıl-dığını deyir, bununla da hamını arxayın salır.

Ev boşalandan sonra Firs səhnəyə çıxır. Qapını yoxlayır - qapı kilidlidir. Pəncərələr bağlıdır. Bu evdə boya-başa ça-tan neçə nəslə əlləriylə böyüt-müş, uzun ömrünü ağalarına qurban vermiş sədiq kölə yad-dan çıxıb. Onu unudublar! Onu qapalı evdə tənha, kimsəsiz ölənmə ixtiyarına buraxıblar!

Ancaq Firs yenə də öz başı-nın hayına qalır, onun dər-dini çəkir ki, ta əşyaqlığından əlində böyüdüb əlli bir yaşa çatdır-dığı boşboğaz, müftəxor Leonid Andreiç, yəni Qayev kürkünü geyinməyib, evdən əyni-başı yuxa, yəni nazik paltoda çıxıb. Qoca lakey onu belə buraxdığ-ına görə özü-nü danlayır. Bu, za-vallı, miskin Firsin amansız, etibarsız dünyada son dər-d, so-nuncu qaşığıdır.

Uzaqdan, albalı bağının də-rinliyindən isə balta səsi gəlir: taq, taq, taq, taq, taq, taq...

F. Uğurlu

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmətbuatıayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Şamaxıda Hava Şarları Festivalı başa çatdı

Yegənə BAYRAMOVA

Daxili dünyamızı araşdırmaq üçün əlimizə bir çox fürsət düşə bilər. Məsələn, səmaya qalxdıqca dünyadan və bizi narahat edən problemlərdən uzaqlaşır, dərinlən nəfəs alıb ətrafa baxanda hər şeyin nə qədər kiçik olduğunu anlarıq. Məhz bu zaman hava şarları vasitəsilə həyatımızda baş verənləri yenidən qiymətləndirə bilərik. Əslində hava şarı məcəraları təkcə səmada uçmaqdan həzz almaq deyil, həm də daxili dünyamızı araşdırmağa imkan verir.

Hava şarının inkişafı...

Hava şarları texnologiyasının irəliləməsi ilə birlikdə illər ərzində daha təhlükəsiz və daha əlçatan olub. Əsrlər əvvəl insanlar həyatlarını riskə ataraq hava şarlarında səmaya qalxsalar da, bu gün bu sehrli səyahətlər üçün müasir və güvənli materiallardan istifadə edilir. Hava şarı ilə ilk uçuş isə 1783-cü ildə fransız qardaşları Cozef Mişel Montqolfier və Jak Etien Montqolfier tərəfindən Annonay kəndində diametri 10,5 metr olan kətan parçaya dolduraraq həyata keçirilib. Hava şarı 450 metr qalxaraq 1,5 mil məsafəni 10 dəqiqəyə qot etmişdi.

Azərbaycanın ikinci təcrübəsi...

İyunun 8-i və 9-da Şamaxıda ikinci dəfə Hava Şarları Festivalı baş tutub. Unudulmaz xatirəyə çevriləcək aerostatdakı uçuş inanılmaz sərbəstlik hissi, isti

küləyin qoxusu isə sevinc və xoş emosiyalar bağışlayıb. Hava şarlarında uçuş unudulmaz təəssürat üçün gözəl fürsətlərdən biridir. Hər il dünyanın müxtəlif ölkələrində hava şarlarının festivalları keçirilir və turistlər məhz bu uçuşların keçirildiyi yərə səfər edir.

Hava şarları festivalları Avstraliyanın Kanberra, Böyük Britaniyanın Bristol, İsveçrənin Şato-Do, İspaniyanın İğualada, Kanadanın Kvebek, Nyu-Meksikonun Albukerke, Rusiyanın Velikiye Luki, Türkiyənin Kapadokiya və digər şəhərlərdə keçirilir. Azərbaycan üçün isə ötən ildən etibarən belə imkan yaranıb. Belə ki, ölkəmizdə ilk dəfə 2023-cü il iyunun 17-18-də Hava Şarları Festivalı keçirilmişdi.

Turizmin inkişafına dəstək

Bu il də iki gün davam edən festival çərçivəsində müxtəlif forma və dizaynda hava şarlarının Meysəri kəndi üzərində uçuşu olub. Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi ilə “EZONE” şirkəti tərəfindən təşkil olunan festivalın əsas məqsədi ölkəmizin, o cümlədən festivalın təşkil olunduğu Şamaxı rayonunun turizm potensialına töhfə verməkdir.

Sözgedən festival turistlər üçün yeni, yerli əhali üçün isə tanış məkanları yüksəklikdən görmək, heyrətamiz peyzajdan zövq almaq üçün unikal imkan oldu. İştirakçılar Şamaxının əsrarəngiz mənzərəsini quş uçuşu hündürlüyündən izləyə bildilər.

Çimərlik mövsümünə sayılı günlər qalsa da...

Yegənə BAYRAMOVA

İsti havalarda insanların istirahət üçün ən çox toplaşdığı yerlərdən biri də çimərliklər və göl kənarlarıdır. Dənizə gedənlər sırasında uşaqlı ailələrin, yeniyətmələrin çox olduğunu nəzərə alsaq, bəzi təhlükəsizlik qaydaları barədə söz açmaq vacibdir. Təəssüf ki, hər il çimərlik mövsümündə çoxsaylı boğulma hadisəsi yaşanır.

Boğulma hallarının artmasının əsas səbəblərindən biri və ən əsası vətəndaşların ehtiyatsızlığıdır. Çünki insanların səhhətindəki problemlə əlaqədar olaraq boğulması az hallarda müşahidə olunur. Çimərlik üçün qadağan olunmuş su hövzələrinə, qeyri-çimərlik ərazilərə üz tutanların sayı çoxdur. Bunu statistik rəqəmlərdə də aydın görürük.

Mütəxəssislər adətən boğulmaların səbəbini küləkli hava, onun yaratdığı sualtı burulğanlar, küləyin suyun altına yığıdığı yad cisimlər, bəzi şəxslərin bəhsə girib daha uzağa üzməyə çalışması, alkoqollu içki qəbulundan sonra suya girmək və valideynlərin uşaqlarını çox qısa müddətə olsa belə diqqətsiz qoyması ilə əlaqələndirirlər.

Hər il dünyada 400 minə yaxın insan...

Mövzu barədə fikirlərini “Yeni Azərbaycan”la bölüşən təhlükəsizlik üzrə ekspert Elmar Nureliyev çimərlikdə təhlükəsizliyin həssas məsələ olduğunu qeyd edib. Onun sözlərinə görə, dənizə gedən vətəndaşların diqqət yetirməli olduğu mühüm məqamlar var: “Çimərliyə gedərkən planlı şəkildə gəlmək lazımdır. Yeni hansı çimərliklərdən istifadə etmək olar, hansından yox. Qeyd edək ki, yalnız fəaliyyətə icazə verən çimərliklərə gəlmək olar. Hər il dünyada 400 minə yaxın insan çimərlikdə boğularaq həyatını itirir. Yeni bu, kifayət qədər ciddi rəqəmdir və bu hadisələrin 95 faizdən çoxu məhz qeyri-çimərlik ərazisində baş verir”.

30-40 dəqiqədən çox üzmək olmaz

Ekspert qeyd edib ki, əlverişsiz hava şəraitində də çimərliyə gəlmək olmaz: “Ümumi dünya üzrə boğulanların 70 faizdən çoxunu məhz əlverişsiz hava şəraitində çimərliyə gedənlər təşkil edir. Küləyin

sürəti saniyədə 12 metrədən yuxarı və dalgaların gücü üç baldan yuxarı olarsa, dənizə girmək təhlükəlidir. Suda 30-40 dəqiqədən çox üzmək olmaz. Dənizdən çıxdıqdan sonra azı bir saat kölgədə istirahət etmək lazımdır”.

Çimərlik yarış meydançası deyil!

E.Nureliyevin sözlərinə görə, çimərlikdən istirahət məqsədi üçün istifadə etmək lazımdır, bəzi insanlar bunu yarışa çevirir və sonu faciə ilə bitir: “Hesab edi-

Bu saatlarda suya girmək olmaz...

E.Nureliyev bildirib ki, günün qaranlıq vaxtı dənizdə çimmək çox təhlükəlidir: “Çimərliyə günün qızmar vaxtı, yəni saat 12:00-14:00-da və qaranlıqda getmək də məsləhət deyil. Eyni zamanda spirtli içkilər qəbul etdikdən sonra suya girmək də çox təhlükəlidir. Bu, birbaşa insan həyatının sonu deməkdir. Həm spirtli içki qəbul edən şəxsi günvurma halları daha tez olur, həm də suda boğulma riski çoxalır”.

Qanun layihəsi hazırlanmalıdır...

Ekspert qeyd edib ki, bəzi insanlar çimmək üçün süni su hövzələri, su anbarları, kanallar, çaylar və göllərə üz tutur. Lakin bunun nə dərəcədə təhlükəli olduğunu nəzərə almalı: “Bu kimi yerlərin təyinatı çimmək üçün nəzərdə tutulmayıb. Belə suların dibində konserv qabı, kəsil-

Hansı qaydalara əməl etməliyik?

rəm ki, qeyri-çimərliklər anlayışı ləğv edilməlidir. Əgər insanlar kütləvi olaraq açıq girişli olan çimərliyə gedirlərsə, ya oranı bağlamaq, ya da lazımi təhlükəsizlik tədbirləri görmək mütləqdir. Yaxud insanlar nəzarətsiz çimərliklərə getməsinlər deyə, həmin ərazilərə DİN-in müvafiq bölməsinin köməkliyindən də istifadə etmək olar. Düşünürəm ki, nəzarətsiz çimərliklərin hamısı nəzarətə götürülməli, orada təhlükəsizlik tədbirləri görülməlidir. FHN-in Kiçikhaçmli Gömilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidmətinin məntəqələri və əməkdaşları xidmət aparmalı və təhlükəsizlik qaydalarını pozanlar barədə inzibati cəza, yaxud cərimə tətbiq edilməlidir. Bu tədbirlərlə çimərlikdə boğulma hallarının qarşısı alına bilər”.

miş şüşə parçası, sınıq butulka və s. kimi dəşici əşyaların olması istisna deyil. Göllərdə suyun dibinin lil olması ilə bataqlıq yaranır, ora düşən insanın çıxma şansı belə olmur və lilə batan çıxmağa çalışdıqca daha da dərinə batır. Suda qərib, ilan və digər zərərverici canlılar da təhlükə yarada bilər. Kanallarda suyun üzərində olan axın sürəti ilə altındakı axın sürəti arasında 3 dəfəyə qədər artıq fərq var. Bunu orada çimənlər nəzərə almalı və həyatlarını təhlükəyə atırlar. Hesab edirəm, belə yerlər nəzarətə götürülsə, mənfi halların qarşısını almaq olar. Ümumiyyətlə, süni su hövzələri, kanal və göllərdən çimərlik kimi istifadə edənlər ilə bağlı qanun layihəsi hazırlansa, daha məqsəduyğun olar”.

Allah rəhmət eləsin!

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı YAP Masallı rayon təşkilatının sədri Seyfəddin Əliyevə atası

ABUSƏT ƏLİYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

“Nar” satış və xidmət şəbəkəsi Ağstafa şəhərində!

Azərbaycanın sərfəli mobil operatoru “Nar” yenilənmiş mağazasını bu dəfə Ağstafa şəhərində təqdim etdi. Yeni konseptli mağaza “Nar”ın bütün ölkə boyunca xidmətlərinin əlçatanlığını və müştəri məmuniyyətini yüksəltmək siyasətini nümayiş etdirir.

Göz oxşayan xarici görünüşü ilə Heydər Əliyev prospekti 40 ünvanında yerləşən yeni konseptli mağazanın peşəkar heyəti hər bir müştəriyə fərdi yanaşma göstərərək onların isteklərinə uyğun xidmətlər təqdim etməyə hazırdır. Mağaza “Nar” xidmətləri ilə yanaşı, mobil telefon və aksesuar satışını da həyata keçirir.

“Bu gün ölkəmizin ən qərb regionlarından biri olan Ağstafada yeni konseptli “Nar” mağazasının açılışını etməkdən çox məmnunuq” - deyərək “Nar”ın (Azerfon MMC) Baş İcraçı Direktoru Qunnar Panke bildirib. Onun sözlərinə görə, yenilənmiş mağaza bölgələrdə yaşayan müştərilərə daha da yaxın olmaq və onların gözləntilərini öyrənmək üçün imkan yaradır: “Bu addım “Nar”ın, sərfəli xidmət strategiyası ilə doğru yolda olduğunu bir daha təsdiqləyir”.

Paytaxtda və regionlarda sizə yaxın “Nar” mağazasının ünvanını öyrənmək üçün nar.az saytına daxil ola bilərsiniz.

“Nar” hal-hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərməkdədir. “Nar” son 5 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatorudur. Mobil operator müştəriönmünlülük strategiyasına sadiq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

Azərbaycan beynəlxalq multi-idman tədbirində 11 növdə təmsil olunacaq

İyunun 11-dən 24-dək Tataristanın paytaxtı Ka-

zan şəhərində “BRICS Sports Games Kazan 2024” beynəlxalq multi-idman tədbiri keçiriləcək.

Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, oyunların açılışı iyunun 13-də, bağlanış mərasimi isə 23-

də baş tutacaq.

Oyunlarda Azərbaycan 11 idman növündə - avarçəkmə, kanoe, cüdo, stolüstü tennis, qılıncoynatma, yunan-Roma güləşi, sərbəst güləş, qadın güləşi, koreş, sambo, karate üzrə ümumilikdə 97 idmançı ilə təmsil olunacaq.

buna nail olub. Bununla da milli Avropa Kubokunun final mərhələsinə vəsiqəni təmin edib.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, Avropanın ən güclü 3x3 basketbol yığmaları 22-25 avqustda Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində təşkil olunan Avropa Kubokunun oyunlarında iştirak edəcəklər.